

BUDAKALÁSZI

XV. évfolyam | 10. szám
2021. december – 2022. január

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Калазу

Ünnepi díszbe öltözött a város

A TARTALOMBÓL

- Közösségi faültetés - magánadományból
- Lezárult az Élhető Budakalász Program megalapozó szakasza
- Múltidéző - Így ünnepeltünk mi
- Hulladékszállítási naptár 2022.
- Gondolatok a fenntartható élelmiszer-fogyasztásról
- Budakalászi Duna-part

Budakalász minden lakójának
békés karácsonyt és
boldog új évet kívánunk!

Dr. Göbl Richárd

dr. Göbl Richárd
polgármester

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

FEKETE ISTVÁN: RORATE

Olyanok ilyenkor a csillagok, mint az álmos gyerek szeme. Kicsit hunyorognak, és még nem tudják: sírásra vagy nevetésre nyílnak-e, vagy aludjanak tovább. Hát, csak pislognak.

Enyhe az idő, a szél csak a kerítések mellett lézeng, ámbár elég hűvösen. Az ablakok néhol nézik már a hajnalt, néhol nem, és a csizmák nem kopognak a gyalogjárón, inkább csak cuppognak.

Néhol egy halk szó, néhol az se. Néhol csak árnyak járnak, néhol kis lámpások imbolyognak, és mutatják, hova kell lépni, ámbár hiszen sár van mindenütt.

Az ég még sötét, s a nappal ágyát csak hinni lehet a keleti égen, s ez elég. Egyébként nem gondol rá senki, mert a búzák kikeltek már, a krumpli a veremben, s a jószág betelelt.

Ajtó nem csattanik, kiáltás nincs, a tegnap gondja, mintha aludna, a mai még nem ébredt fel, s a falu csak tiszta önmagát viszi hajnali misére.

A külső mozgás befolyik a templomba, és megnyugszik. Suttog még egy kicsit, vár, s amikor már a gyertyák lángja is megnyúlik a várakozástól, felkiált az időtlen vágó: „*Harmatozzatok, égi Magasok...*”

Mise végére egészen bemelegedett a templom; majdnem otthonos lett, legalábbis így érezte ezt Baka Máté az alszezből, de így érezte Hosszú Illés is – ugyanonnan –, bár, ha tudták volna, hogy most egy véleményen vannak, hát inkább nem érezték volna. Nagy harag volt ugyanis a két öreg között, kitartó, régi harag, aminek már formája sem volt, nem is emlékeztek, hogy ló volt-e az oka vagy asszony, mindenesetre ragaszkodtak hozzá, mint beteg szilva a fához.

És most bóbiskolva várják, hogy kiürüljön a templom. Az ajtóban még mozgás van, hát csak ülnek, sőt Illés a lábát is kinyújtja, mert úgy kényelmesebb. Illés nem szereti a tolongást, de amúgy is ráér. Fél szemmel odasandít Mátéra, hogy mozdul-e már, de Máté nem mozdul... Amilyen kutya konok ember volt világéletében – gondolja Illés –, azt akarja, hogy én menjek előbb, de abból nem eszel, pedig már a gyertyákat is eloltogatta a dékány, azaz a harangozó, szóval a sekrestyés. Azután: csend.

Illés gondol erre, gondol arra, állát belesüllyeszti a meleg nyakravalóba, és szeme szép lassan lecsukódik.

– Nem! – ijedt meg. – Ezt igazán nem szabad – és Mátéra néz, aki – úgy látszik – elaludt.

– Ez hát el, a híres – mosolyodik el –, pedig három hónappal fiatalabb. Nem nagy idő, az igaz, de mégiscsak fiatalabb. Aztán milyen sárga a füle... akár a halotté...

– Jóságos Isten, csak nem lett vele valami?!...

Harag ide, harag oda – a rothadt szilva is lepottyanik egyszer a fáról – csendesen odamegy, és kicsit borzongva megérinti Máté vállát:

– Hallod-e, Máté?

TISZTELT BUDAKALÁSZIAK!

Máté felhorkan:

– No! – és néz Illésre, mint a csodára. – Te vagy az, Illés?
– Én hát, mondom megnézlek, mert olyanformán ültél...

És nézi egymást a két öreg.

A templomban meleg csend, a kőszentek mosolyognak.

– Kicsit megszedültem – hazudja Máté, de áhítattal, mert tele van a szíve, és szereti most Illést így közel látni –, már elmúlt.

– Na, hál Istennek, hát akkor menjünk.

És egymás mellett kicsoszognak a templomból.

– Mi volt ez, Szentatyám? – néz fel az egyik kis pufók angyal Szent Péterre, amikor az ajtó becsukódott. – Olyan meleg lett a szívem egyszerre.

– Két ember kibékült – mondja a főszent, és melegen sóhajt.

– Csoda! – suttog a kis angyal.

– Hát bizony a mai világban...

– És most mit csinálnak?

– Nézz utánuk, fiam.

A két öreg már Illés háza elé ért. Az utca üres, a kémények lágy selymet füstölnek a reggelnek, s a kertekben puhán békét álmodnak a fák.

– Gyere be, Máté, régen voltál nálunk – mondja Illés –, lángost sütött a lányom...

A kis angyal kérdően néz a főszentre: – Mi az a „lángos”, Szentatyám?

A toronyban ekkor ütött hetet az óra, s ettől a földi hangtól megmerevedtek újra a szobrok, de a mosolygás mintha ott maradt volna az arcukon.

Advent idején a katolikusoknál régi közösségépítő hagyomány a hétköznapi megkezdésű adventi szentmise, a rorate látogatása.

Ezt a hagyományt őrzi Fekete István elbeszélése, amely kétszeresen is aktuális: egyrészt az ünnep miatt, másrészt a járvány miatti feszültségek, a körülöttünk sűrű és az emberi kapcsolatokat mérgező indulatok, a vélt vagy valós sérelmek okán.

Régen volt volt ekkora szükség a megbékélő kéznyújtásra, mint most! Kívánok mindannyiunknak lélekgyógyító készülődést az advent még előttünk álló napjaira. Bölcs elszánást a megbékélésre, szeretetre és az egymás iránti felelősség érzésére.

Áldott ünnepeket kívánok!

dr. Göbl Richárd
polgármester

AKTUÁLIS

BUDAKALÁSZI FÁK

Nagel István alpolgármesterrel beszélgettünk a budakalászi zöldfelület fejlesztésekről

1000 új fát ígért a 2011 Egyesület a választások során, a számláló két év után 446 fánál jár. Hogyan tovább?

A zöldfelület fejlesztés beruházás a jövőnkbe, ugyanakkor előnyeit már rövid távon is tapasztalhatjuk. Budakalász az elmúlt években többször szerepelt a hírekben, mint Magyarország legmelegebb pontja. Ez számos környezeti tényezőtől függ, ugyanakkor az bizonyos, hogy a zöldfelületi borítottság a város klímája szempontjából meghatározó. Az előző városvezetési ciklusban a zöldfelületekre gondozandó teherként tekintettek, a parkok számára kijelölt fás ligetek helyén ma lakóparkok állnak (Kálvária, Mályva), engedve az intenzív beépítést a magánterületeken is csökkent a fák lehetséges élettere (Promontor lakópark, Klenity), az útfejlesztéseknél sokszor nem készültek el a rendeletben előírt zöldfelületi tervek, mely alapján fasorok ültetése vált volna lehetővé.

Ezen a tendencián változtatunk az új programunk keretében, az ezer fából sok jut a meglévő közterületekre, továbbá az új fejlesztések esetében kiemelt szempont lett a magasabb biológiai értéket képviselő növények telepítése. Négy száz elültetett fa fölött jár a számláló, mely jelzi, hogy gazdagabb lett a város az Omszk park gyertyán-sorával, a Damjanich és József Attila utcák galagonya fáival. A mindennapokban kevésbé érzékelhető klíma hatáson túl a fák azonnal otthonosabbá, hangulatosabbá is teszik környezetünket. A Klenity utcáit felöltötték a kőrisek, meggy- és díszalmafák, érdemes lesz elsétálni erre tavasszal, megcsodálni milyen változást hoz 101 új fa egy városrészben.

Nem állunk meg itt, az idei évben a fa telepítésekre fordított 16 millió forintot túl 10 millió forint értékben készülnek újabb zöldfelületi tervek. Fontos tudni, hogy közterületen csak tájépítészeti terv alapján lehet fát ültetni, mely az ízléses, egységes tájkép biztosításán túl, figyelembe veszi a föld alatt és a levegőben húzódó közművezetékek kötelező védőtávolságait. A most készülő zöldfelületi tervek egy része az új úttervekhez kapcsolódóan, azokat kiegészítve készül (Patakpart utca, Kőbányai út, Prekobrdo utcai), másik része meglévő közterületek (Pomázi út, Szentendrei út, Tanító utca és Kossuth Lajos utca) hiányos fásítását pótolja. Ezen tervek mentén tudjuk a következő évek faültetéseit előkészíteni, a szükséges forrásokat a költségvetésben biztosítani.

Visszatérve a klíma kérdésekre, a budakalászi lakosság mennyire támogatja a faültetések, a zöldfelületek védelmének fontosságát? Vannak, akiket zavar, hogy ősszel faleveleket kell söpörni, hogy a fa miatt esetleg nem tud parkolni, vagy a kiteljesedett nagylombú fa eltakarja a kilátását. Mi a megoldás? Van-e jó kompromisszum?

Nagyon sokan egyetértenek a fásítási célkitűzésekkel, legtöbbször boldogan vállalják az ezzel járó feladatokat is, és mindig vannak néhányan, akik nehezen hoznak áldozatot a szűken vett környezetükben, mert rájuk rótt tehernek, akadálnak tekintik a növényeket. Nagyon fontos a szemléletformálás, hogy segítsünk mindenkinek meglátni hosszú távú érdekeinket, hogy magukénak érezzék a problémát és a megoldást. A közösségi tervezés és ültetés ezt hivatott szolgálni, ilyenkor az érintett lakók tervezői irányítás mellett aktívan részt vehetnek környezetük alakításában (pl. fák helye, fajtája), valamint a növények ültetésében és gondozásában való részvétellel még inkább magukénak érezhetjük az eredményt. Nagyon fontos, hogy a gyerekeinknek mit adunk tovább, milyen példát mutatunk. Tudunk felelősséget vállalni, lemondani saját kényelmünkről egy jó cél érdekében? A közös kerítészedés, lombsöpítés nyúge helyett lehet egy nagyszerű családi program. keressük meg az örömet benne!

Volt egy család, aki a közösségnek megvette az előnevelt fákat. Hogyan fogadták ezt a felajánlást?

Nagy örömmel fogadtuk, hiszen így közös erővel még több fa díszítheti városunkat. A példaértékű tett rámutat, hogy magánemberként, családként is tehetünk környezetünkért. Bekapcsolódhatunk Budakalász otthonosabbá, zöldebbé és árnyasabbá tételébe, lehetőségeink szerint fák beszerzésével, vagy a közösségi faültetésen való részvétellel, vagy a házaink előtti fák gondozásával. Bízunk benne, hogy ez a példa ragadós lesz és a közeljövőben sokan kapcsolódnak be a programba. Egy céges felajánlásunk már van is a Lenfonónál épült új járda mellé telepítendő 22db fára.

Fák kivágása, nagyobb ágak levágása érzékeny téma városunkban. Mit lehet tudni ezen döntések háttéréről?

Bejelentés, vagy saját észlelés esetén a Polgármesteri Hivatal hatósági helyszíni szemlélt tart, feljegyzésben vagy jegyzőkönyvben rögzíti a megállapításait, valamint mérlegeli az azonnali intézkedés szükségességét az élet, vagy vagyonbiztonság veszélyeztetésének kockázata alapján. A hivatal az eljárás során mérlegeli szakhatóság vagy szakértő bevonásának szükségességét, mely abban az esetben előírt, ha az eljáró hatóság nem rendelkezik az ügyben fontos tényállás megállapításához szükséges szakértelemmel, vagy a fa egészségi állapota külső szemrevételezéssel nem állapítható meg, szakértői műszeres vizsgálatra van szükség.

Hivatalunk környezetvédelmi osztályán két kertészmérnök végzettségű kolléga dolgozik, így legtöbb esetekben saját hatáskörben tudnak dönteni a beavatkozás szükségességéről és mértékéről.

Minden fa kivágásánál gondoskodni kell annak lehetőség szerint azonos helyszíni pótlásáról egy éven belül.

KÖZÖSSÉGI FAÜLTETÉS MAGÁNADOMÁNYBÓL – és ami mögötte van

2021 őszén 141 fát adományoztunk Budakalásznak és az itt élőknek. Talán sokan felteszik a kérdést, vajon miért költ erre valaki több millió forintot, mi haszna ebből? Szeretnénk választ adni erre, és elmondani, hogyan jutottunk idáig, mi motivált bennünket. Örülünk, hogy tehattünk környezetünk védelméért, amivel talán formálhatjuk és segíthetjük az adományozás és az együttműködés kultúráját városunkban. Öt-hat éve kezdődött minden, amikor egy természetvédelmi szakmai nap után tudatosult bennünk, mit is jelent ez számunkra. Elnyomhatatlan, sürgető vágyat éreztünk, hogy megosszuk a családtagjainkkal, hogy meg kell tennünk minden tőlünk telhetőt utódainkért, mindannyiunkért és az egész teremtett világunkért, hiszen mindezt csak ajándékba kaptuk, hogy gondozzuk, őrizzük. Ez csodálatos felelősség és lehetőség is egyben.

Első lépésként megpróbáltuk egy kicsit felülről ránézni az életünkre és a gyerekekkel együtt lerajzolni, megbeszélni, mi az, amit másként szeretnénk tenni. Sokkal kevesebb szemét, nulla kidobott étel, kevesebb kidobott idő. Heti egy bevásárlás előre megírt listával, lehetőleg a termelői piacon, saját szatyorba, dobozba, komposztálás, bringahasználat, izzó csere, rövid zuhanyzás, csak úgy záporoztak az ötletek. Ezzel együtt rengeteg nagyon fontos kérdés jött elő a pazarlásról, a szegénységről, az egyéni felelősségről. Korábban nem gondoltuk volna, hogy a kicsi gyerekek ezt már ennyire értik és ennyire konstruktívak és kreatívak lehetnek!

Akadnak, akik félnak a környezettudatosságtól, mert azt hiszik, el fogják veszíteni a kényelmüket és ettől boldogtalanok lesznek. Mi azt tapasztaltuk, hogy felszabadító öröm volt rájönni, mennyi mindent tehetnénk másként, jobban, helyesebben, és hogy ezen mind van lehetőségünk változtatni. A változtatás fokozatos és folyamatos volt az életünkben, és ezt közösen éltük meg, amivel erősítettük egymást.

Megváltoztak a szokásaink, sok minden, amiről addig azt hittük, hogy nehezen kivitelezhető. Az átalakulás gyorsan megvalósult és semmilyen nehézséget nem okozott az életünkben. Sőt! Rájöttünk, hogy a kevesebb boldogabbá váltunk, mert tudtuk, miért tesszük. Megváltozott a fókuszunk; nem arra figyeltünk, hogy birtokolni szeretnénk, hanem arra, mi az, ami valós értéként beépülhet az életünkbe. Közben az időnk is több lett, mert az életünk egyszerűsödött és sok területen tudtunk takarékoskodni is. A felszabaduló lehetőségeinket pedig olyan dolgokra fordítottuk, amik valós és tartós boldogságot tudnak adni nekünk.

Tovább lépve láttuk, hogy a családi vállalkozásunkban is érdemes környezettudatosan újragondolni a működésünket. Nagyon gyorsan kiderült, számos dologban érdemes és kell változtatnunk. Minimalizáltuk az irodai papírfelhasználást, nem használunk többé eldobható termékeket és szelektíven gyűjtjük a hulladékot. A legrövidebb beszerzési- és szállítási láncokat alkalmazzuk, a gépeket rendszeresen karbantartjuk a hosszabb élettartam és az energiafogyasztás javítása érdekében, és még sorolhatnánk.

A változtatásoknak csak pozitív hozadéka volt. A keletkezett megtakarításokból pedig olyan jó ügyeket tudunk támogatni, amivel igyekszünk kompenzálni mindazt a környezetterhelést, amit a vállalkozásunk tevékenysége az importált termékek előállítására és fuvarozására során közvetetten még így is okoz.

Ez a gondolatsor vezetett minket a faültetésig. Azonban nem lehet akárhová fát ültetni, közterületen engedélyt kell kérni hozzá, hiszen nem tudjuk, hol futnak a föld alatt közművek, szabályozott hová, milyen fafaj ültethető, hogy ne okozzon gondot a későbbiekben és esztétikus látványt nyújtson. Biztosítanunk kell a későbbi gondozást, az öntözést.

Hamar beláttuk, hogy faültetés nagyszerű ötlet, de sok felelősséggel is jár, amit már nem biztos, hogy egymagunk vállalni tudunk. Ezen felül több mint száz fát elültetni már nem a családi kihívás kategóriájába tartozik.

Fentieket mérlegelve megkerestük a Budakalászi Önkormányzatot, hiszen a városzöldítés hangsúlyos eleme a programjuknak és a budakalasz.hu oldalon látható „1000 új fát Budakalásznak!” táblácska is jelzi, hogy 2024-ig még komoly és örömteli tervei vannak a városnak ezen a téren. Úgy éreztük, másokat is megszólító és bátorító kezdeményezés lenne, ha az egyéni jószándék és felelősségvállalás egy szép együttműködésben találkozna a közösségi tervekkel. Ezért felajánlottuk, hogy szívesen adományoznánk nagyobb számban fákat a városnak, ha az önkormányzat megfelelő közterületeket kínál ehhez, elülteti és gondozza őket.

Fotók: Nagy Tamás

Azonnali pozitív visszajelzést kaptunk és egy kis időt kértek, hogy összeálljon, hol lenne a legsürgetőbb a faültetés, hol állnak rendelkezésre ehhez a feltételek. Hamarosan kész listát és programot kaptunk, melyen szerepelt, hogy a helyi szabályozással összhangban hány és milyen fára lenne szükség a zöldfelületi tervek megvalósításához, amelyek az új fasor-telepítéseket és a kiszáradt fák pótlását is tartalmazták.

Célunk volt, hogy minél kevesebb helyről és közeli faiskolából szerezzük be a fákat, hogy minél kisebb legyen a kiszállítás okozta környezeti terhelés és lehetőleg a régióknak gyarodását is támogatni tudjuk. Összeállt a költségkeret és látva a zöldfelületi terveket úgy döntöttünk, hogy valamennyi szükséges fát szeretnénk beszerezni és felajánlani a városnak.

Tudtuk előre, hogy a 141 fából egy sem kerül majd a közvetlen közelünkbe, de ez minket egyáltalán nem zavar, mivel hiszünk abban, hogy le kell győzni a kicsinyes önzésünket. Ennél tágabb és boldogítóbb dimenzióban kell gondolkodnunk. Megértettük, hogy jó nekünk, ami közösségünknek, városunknak is hasznos, és azt is, hogy gyermekeink szebb jövője csak összefogással érhető el.

Az új budakalászi fák felajánlói

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

A SZOCIÁLIS MUNKA NAPJA

Tisztelet azoknak, akik másokért fáradoznak! Méltatlanul kevésszer gondolunk rájuk, de egyszer az évben semmiképpen sem feledkezhetünk meg róluk. Szerte a világban november közepén a társadalom megbecsülésének jeleként ünnepeljük őket.

„Felelősek vagyunk egy olyan társadalom felépítéséért, amely képes a befogadásra és a szenvedők sorsának enyhítésére”. Ferenc pápa „Fratelli Tutti” szociális enciklikájából származó idézet a Faluházban a szociális munka napja alkalmából november 15-én, hétfő délután megtartott eseményhez illő gondolat. A Szociális Munkások Nemzetközi Szövetsége 1997-ben jelölte ki november 12-ét arra, hogy ezen a napon világszerte, minden évben tisztelegjünk azok előtt, akik odaadóan segítik, támogatják, felkarolják az elesetteket, a szegényeket és a betegeket. Magyarországon 1998 óta köszöntjük a hivatásos és önkéntes segítőköt.

A városi esemény házigazdája Köves Ferenc szociálpedagógus volt, aki a Budakalásziért Közalapítvány kuratóriumának tagja, aktív szociális munkát végző hivatásos segítő. Az önkormányzat által szervezett eseményen ott voltak a budakalászi védőnők, családsegítők, a Szent Ferenc Karitászcsoporthoz, a Kalászi Idősek Klubja és az Egészségklub dolgozói, a Német Nemzetiségi Önkormányzat képviselői, a Városrendészet munkatársai és a járványhelyzetben szintén különösen fontos munkát végző önkéntes segítők. Az est előadója Spitzer Gyöngyi (művésznéven Soma Mamagésa) énekes, előadóművész volt, budakalászi önkéntes szociális munkás,

a „Segítek egy családot” országos program ötletadója, ami ma már 100 rászoruló családnak nyújt rendszeres támogatást.

A személyes gondoskodást kínáló önkormányzati intézményeknél munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló szociális dolgozóknak november 12-e munkaszüneti nap volt. A november 15-i eseményen nem csupán a professzionális szociális dolgozókról, hanem a járványidőszakban különösen fontos feladatot ellátó civil szervezetek önkéntes segítőiről és a jó szándékú magánszemélyekről is szó esett. *Mindannyiuk aldozatosságát, embert próbáló kitartásukat és elhivatott munkájukat köszönjük, nélkülük rosszabb lenne a világ!* – fogalmazott köszöntő beszéde végén dr. Göbl Richárd polgármester.

SZOCIÁLIS TŰZIFA TÁMOGATÁS

Az Önkormányzat szociális célú tűzifa támogatást térítésmentesen, természetbeni támogatásként biztosítja azon szociálisan rászoruló személynek, akinek Budakalászon van a bejelentett lakó – vagy tartózkodási helye, és az e rendeletben meghatározott feltételeknek megfelel.

A tűzifa igénylését csak személyesen, vagy törvényes képviselő útján lehet benyújtani Budakalászi Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálatánál (2011 Budakalász Petőfi tér 1.).

Háztartásonként évente legfeljebb 1 erdei m³ vagy 5 mázsza tűzifa adható.

A támogatásra háztartásonként egy fő jogosult, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

Szociális célú tűzifa támogatásra jogosult a kérelmező, az alábbi feltételek egyidejű fennállása esetén, ha

- egy háztartásában az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 350%-át, (114500,- Ft), vagy egyszemélyes háztartás esetén az 500%-át, (142500,- Ft)

- fatüzelésre alkalmas fűtőberendezéssel rendelkeznek, melyről nyilatkozik
- ingatlan fűtését ezzel biztosítja.

A szociális tűzifa kérelmet a Budakalászi Város Polgármesteri Hivatalánál lehet benyújtani.

A szociális tűzifa igénylésére irányuló kérelmet minden évben szeptember 15. napjától február 15. napjáig lehet személyesen benyújtani. A határidő elmulasztása jogvesztő.

A támogatás jogosult részére történő kiszállításáról az önkormányzat saját költségén gondoskodik. A kiszállítás során a tűzifa átvételét a jogosult átvételei elismervény aláírásával igazolja.

A szociális ellátások iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

- a kérelmező nevét
- születési helyét, idejét
- anyja nevét
- társadalombiztosítási azonosító jelét
- családi állapotát
- állandó lakcímét
- tartózkodási helyét
- jövedelmét (utolsó három hónap), vagyonát
- a kérelmezővel egy háztartásban élők személyi adatait, jövedelmét (utolsó három hónap), vagyonát.

Kérjük, hogy a fenti adatokat, információkat igazoló dokumentumokat mindenki hozza magával.

A BUDAKALÁSZI KÖZVILÁGÍTÁS ÁTÁLLT A FŐVÁROSI RENDSZERRE

Budakalász eddig az agglomerációs közvilágítási rendszer kapcsolási körébe tartozott, de az önkormányzat szerette volna az utcai lámpák ki-be kapcsolását a valós fényviszonyokhoz és a lakossági igényekhez jobban hozzáhangolni.

Budapesten este hamarabb kapcsolnak be a lámpák és hajnalban később kapcsolják le őket. A budapesti közvilágítási rendszerben

ráadásul fényérzékelők is működnek, amelyek a sötét, ködös, szürke napszakokban felülvezérlik az időkapcsolást. A nyilvánvaló előnyök miatt Budakalász kezdeményezte a budapesti rendszerre való átállást. Ahhoz, hogy ez megtörténhessen 28 jeladót kellett kicserélni. A munkálatok befejeződtek, innentől Budakalász közvilágítási rendszere már a budapesti kapcsolási körbe tartozik. Az ELMŰ által becsült 2-3 százalékos várható önkormányzati költségemelkedést a növekvő közbiztonság és az életminőségünk javulása kompenzálja.

MEGÚJULÓ KÖZTEREK

Befejeződött a Petőfi téri szikkasztómedence tisztítása. A tisztítási munkára azért volt szükség, mert az évek során a szikkasztómedence feltöltődött hordalékkal.

Befejeződött a Hegyalja úti járda kialakítása, valamint a Gyümölcs utca, Kálvária utca, Lugas utca és a Hegyalja utca felső részének javítása és cementes stabilizációja. Ahol az utca szélessége lehetővé tette, ott megtörtént a vízelvezetőárkok kialakítása is.

ANYAKÖNYV

Szeretettel köszöntjük Budakalász Város legfiatalabb lakóit!

Bullás Richárd
Csizmár Jázmin
Csabai Bálint
Gulyás Karkossiak Zselyke
Hevő Lilla
Orbán Regina
Simon József Soma
Szabados Alex
Szalai Kamilla

Sok szeretettel gratulálunk!
Isten éltesse őket és családjukat!

A védőnők nevében,
Slezák Szilvia

TELEPÜLÉSRENDEZÉS

ÉLHETŐ BUDAKALÁSZ PROGRAM

A 2011 Egyesület választási programjának sarokpontja Budakalász élhetőségének megteremtése volt. A településrendezési eszköztár felülvizsgálata tavasszal elindult. Nemrég bemutattuk az új helyi építési szabályzathoz készült megalapozó vizsgálatok legfontosabb megállapításait. A budakalászi lakásállomány most 4350 lakásból áll, a lakosságszám 12000 fő felett jár. A hatályos helyi építési szabályok változatlanul hagyása még közel 1500 ingatlan beépítését tenné lehetővé, ami legalább 5000 potenciális beköltözőt jelent. Erre sem az intézményi sem a közúti és más helyi infrastruktúrák nem adnak lehetőséget. Budakalász már évekkal ezelőtt megtelt, lépni kell. A településképi rendelet ugyancsak felülvizsgálatra szorul. A lakossági fórum tapasztalatairól beszélgettünk Kálmán Kinga főépítésszel.

Elkészült Budakalász új településképi rendeletének tervezete, amit egy lakossági fórumon is megismerhettek a város lakói. Milyen tapasztalatokat lehet leszűrni a fórumon elhangzottakból?

Azok, akik eljöttek a fórumra és kérdéseket is feltettek, nagyon felkészültek voltak. Látszott, hogy előzetesen felkészültek az

Egyeztetés a kalászi civilekkel, egyházak és egyesületek képviselőivel

anyagokból, így a fórumon észrevételeiket meg tudtuk vitatni. Ezen kívül írásbeli észrevételek is érkeztek be a honlapon közzétett anyaggal kapcsolatban. Volt, aki a műemléki és helyi értékvédelmi téma iránt érdeklődött, és javaslatot tett további helyi

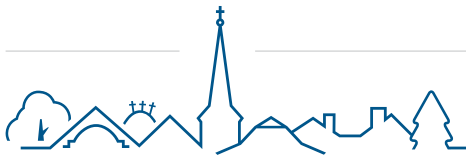
Kálmán Kinga, Budakalász főépítésze

értékvédelem alá vonásra. A településképi rendelet első fejezete a helyi értékvédelemről szól. Budakalászon kevés műemlék található. A Szerb templom és a mögötte álló vaskereszt, a Lupa szigeten egy villa és a Szerb temető, valamint ezek műemléki környezete áll országos védelem alatt. A helyi értékvédelem több, mint kétszáz épületre terjed ki, melyet 2005-ben vettek kataszterbe. Ennek felülvizsgálatára a rendelet tervezet nem terjedt ki, mert ez önálló, nagyobb áttekintést kíván egy következő lépésben. Vannak ugyanis épületek, amelyek sajnos az idők során elveszítették védendő értékeiket, például átépítések következtében, de vannak olyan épületek is, amelyek nincsenek még védelem alatt, pedig megérdemelnék. A helyi védettségű épületek, főleg az Ófalu területén őrzik Budakalász történeti arculatát.

Az a cél, hogy ezek menél nagyobb részben meg tudjanak újulni, visszanyerjék eredeti megjelenésüket. Nagy örömmel nyújtunk segítséget, ha valaki arra vonatkozó kérdéssel keres meg, hogy hogyan lehet egy szép régi házat autentikus módon felújítani. Ezen kívül minden évben kiírjuk a helyi értékvédelem alatt álló épületekre vonatkozó homlokzat-felújítási pályázatot és várjuk a jelentkezőket.

A fórumon fontos témakör volt a naplemek elhelyezésének a kérdése. Fölmerül az a gondolat, hogy a településképi megóvása és a napenergiát hasznosító berendezések alkalmazása összeütközésbe kerülhet egymással. Előfordulhat olyan napelem telepítés, amely jelentősen rombolja a településképet. A legtöbb esetben azonban el lehet helyezni a napelemeket az épületek tetején úgy, hogy rendezett képet mutassanak (szabályos formában, az épület egyéb tagolódásához igazodva) és az utcától távolabb kerüljenek, aminek eredményeként a napelem is egységesen megjelenő látványelemmé válhat a városképben.

meget az épületek tetején úgy, hogy rendezett képet mutassanak (szabályos formában, az épület egyéb tagolódásához igazodva) és az utcától távolabb kerüljenek, aminek eredményeként a napelem is egységesen megjelenő látványelemmé válhat a városképben.

ÉLHETŐ BUDAKALÁSZ

településfejlesztési program 2021-22

A fák mennyire részei a településképeknek? Mennyire tér ki a Településképi Rendelet a fákra, zöldfelületekre?

A fák nagymértékben részei a településképeknek. A rendelet arra nézve nem tartalmaz előírást, hogy hova lehet fákat ültetni, de foglalkozik azzal, hogy milyen fákat lehet ültetni. A Duna-Ipoly Nemzeti Park által összeállított lista alapján a rendelet tartalmazza a településen nem alkalmazható fajokat, amelyek invazív, allergén, vagy a pilisi régió növényvilágába nem illő növények. Az ajánlott fajok bőséges választékot nyújtó listája a régió természetes vegetációjában, erdőtársulásaiban előforduló növényeket sorolja fel figyelemmel a várostűrő fafajtákra is. Ezeket elsősorban a közterületi fatelepítéseknel kell figyelembe venni, de a magánkertekben is kívánatos ezek alkalmazása.

A Duna parti kikötőlétesítményekre mennyire tér ki a Településképi Rendelet?

A Lupa-szigeten már hosszú ideje jelen vannak az úszóművek, ez a folyópart világához hozzá tartozik. Az evezős csónakok kikötésére szolgáló kisméretű úszóművek telepítése továbbra is támogatott, de az új Településképi Rendelet anyag és színhasználatra vonatkozó előírásokat vezet be az egységes tájképi látvány alakításában. A már meglévő hagyományos megoldások a tervezett előírásoknak megfelelnek.

A budakalászi Dunapart egy kicsit más megítélés alá esik, mert ott a magántelkek nem futnak ki a folyó partjáig, hanem egy önkormányzati terület, egy részben vegyes használatú közút, sétány, bicikliút választja el a telkeket a Dunától. Az elmúlt évtizedekben a parton galériaerdő erősödött meg, amely összefüggő erdősavot képez, és ami Natura2000, valamint helyi védelem alatt áll és része az országos ökológiai hálózatnak. Ezért itt korlátozni kell a további kikötőlétesítmények, sóják építését, mert ezek felszelelik az erdőt, és fakivágásokat is megkívánhatnak. Itt elegendőnek tartunk néhány közösségi használatú kikötőhely működését, elsősorban evezős csónakok számára. A régóta engedéllyel működő kikötőhelyeket nem szeretnénk megszüntetni, de újakat sem szeretnénk a Dunaparra engedélyezni.

Hogy áll a Helyi Építési Szabályzat felülvizsgálata?

A vizsgálatok nyár óta tartanak és mostanra jutottunk el az első mérőföldkőig. A tervezők elkészítették a megalapozó vizsgálatokat, amely 250 oldalas kötetben mutatja be a város sokrétű elemzését. Ez a tanulmány tartalmazza az online kérdőíves kutatás eredményeit, továbbá az eddig megtartott fókuszcsoportos beszélgetések összefoglalását is. Lényeges megállapítások fogalmazódtak meg. Az egyik legfontosabb kérdéskör az, hogy mekkorának képzeljük el a várost az elkövetkező évtizedekben? A válaszadók 89,6%-a azt mondta, hogy le kell fékezni a lakos-

Forián-Szabó Gergely a vállalkozókkal folytatott eszmecsere

ságszám további növekedését, mert a város így is túlszűfolt. A kérdőívben arra is kíváncsiak voltunk, hogy a válaszadók hány százaléka tervezi az életét Budakalászon. 91% nyilatkozott úgy, hogy továbbra is itt szeretne élni. Tehát van egy meghatározó népesség, akik szeretik Budakalászt, hosszú távon itt tervezik az életüket és nem szeretnék, hogy a város túl nagyra nőjön. Ennek gátat szab az is, hogy mind a műszaki, mind a humán infrastruk-

Tekintszen előre! Ön szerint melyik irányba fejlődjön inkább a jelenleg 12.000 lakosú Budakalász az elkövetkező évtizedekben?
578 válasz

A lakossági visszajelzések egybevágóan a városvezetői szándékokkal: le kell fékezni a lakosságszám növekedést. Budakalász megtelt!

túra, (utak, közművek, intézmények stb.) már ma is alig tudják kiszolgálni a meglévő lakosságot. A minőségi ellátáshoz előbb ezek fejlesztése szükséges annak érdekében, hogy Budakalász élhető városként működjön.

Az első mérőföldkő után mik lesznek a következő lépések?

A megalapozó vizsgálat, a kérdőívre érkezett válaszok és a fókuszcsoportos beszélgetések megfogalmazásai alapján a tervezők elkészítették a fő fejlesztési irányokat, amiket a lakossági fórumon be is mutattak. Ezzel az első szakasz lezárult. Ennek alapján fogják dolgozni a Településfejlesztési Konceptiót, amely a fő célok mellett a részcélokat és a megteendő lépések listáját is tartalmazni fogja.

A fejlesztési koncepció után fogunk foglalkozni a Településrendezési tervekkel, melynek eredményeként új Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Terv fog készülni. A tervezési munka során, a tavasz folyamán településrészenként szervezett fórumokon szeretnénk a város lakóival egyeztetni az ottlakók saját településrészi észrevételeire figyelve.

INTÉZMÉNYI HÍREK

Telepi Óvoda

Adventi illatok a Telepi oviban

Hagyományteremtő céllal idén kerül először megrendezésre óvodánkban az adventi vásár. Az intézmény minden dolgozója a gyerekekkel és a családokkal együtt lelkesen, szebbnél szebb kézműves termékekkel készül.

December 3-án pompába öltöztetjük az óvodát és lágy karácsonyi zene kíséretében megnyitjuk kapuinkat. A hangulat fokozása érdekében készülünk gyermekpuncssal és a felnőttek

gyermekkorát idéző sült gesztenye illata lengi majd be az óvoda udvarát.

A vásárra szeretettel várjuk óvodásainkat és családtagjainkat.

Éljük át együtt a karácsonyvárás legszebb pillanatait!

Füzikné Gerle Szilvia

Nyitnikék Óvoda

Sétáló adventi naptár, már a Nyitnikék Óvodával is!

Az elmúlt években, az adventi időszakban, az ország több településéhez hasonlóan, Budakalász egyes részein is felfedezhetőek a karácsonyi díszben különleges pompával világító számozott ablakok.

Idén Nagy Zsóka kolléganőnk kezdeményezésére a Szalonka Utcai Tagintézményünk is megszervezte az óvodába járó családok és munkatársak segítségével, hogy a településnek azon a részén is élvezhessék az ott lakók ezt a látványos programot.

A lelkes jelentkezők vállalták, hogy december 1-től karácsonyig díszbe öltöztetik házuk jól látható ablakát vagy ajtaját, megjelenítve rajta a titokban kiosztott számot. A különlegesség nem csupán az, hogy egy-egy ház ablaka ünnepi fénybe borul, hanem az is, hogy elkezdődhet a „fény-vadászat”! Idén bárki útra kelhet, hogy egy séta keretében, munkából vagy iskolából, óvodából hazafelé menet megkeresse és – jelképesen – kinyissa az aznapi ablakot.

A játékot az teszi még izgalmasabbá, hogy nem lehet pontosan tudni, melyik napon, melyik ház feldíszített ablaka csillan fel. A keresést vaktérkép fogja segíteni.

Székhely óvodánk környékén (Klisovác-Erdőhát) ez a program lakossági kezdeményezésre már működött, így a szülők közvetítésével aktív résztvevőként bekapcsolódtunk. Ott sajnos a helyi adottságok nem optimálisak az ablakdíszítéshez, ezért egyedi megoldással készülünk meglepni az érdeklődőket.

Ez olyan kezdeményezés, olyan közösségépítő program, ami a jelenlegi járványügyi helyzetben is biztonsággal látogatható, ünnepi élményhez juttatja a résztvevő óvodásokat, budakalászi lakosokat.

Nagy öröm, hogy részesei lehetünk annak, hogy Karácsony közeledtével Budakalászon évről-évre egyre több ablak világít karácsonyi díszben, és Szenteste pedig egyszerre fog felragyogni az összes ablak!

Békés, Boldog Karácsonyt kívánunk!

A Budakalászi Nyitnikék Óvoda nevében:

Rehákné Siroki Zsanett

Patakpart Általános Iskola

A Patakpart Általános Iskola hírei

Budakalász új iskolájában az elmúlt hetekben is számos érdekes esemény történt. Az 1956-os szabadságharc és forradalom eseményeire és hőseire iskolánk egy színdarabbal emlékezett. A színdarabot kolléganőnk, Rédlyné Kovács Gabriella tanárnő állította össze és hetedikes tanulóink adták elő.

November 11-én az első és negyedik osztályos tanulóink egy kedves kis műsorral idézték fel Szent Márton történetét, majd délután a környező utcákban tartottunk lámpás felvonulást. A menethez tanulóink és kollégáink mellett rengeteg szülő is csatlakozott. A gyerekek lámpásaikkal énekelve körüljárták a Napvirág Idősek Otthonát is, hogy örömet szerezzenek az iskola szomszédságában álló épület lakóinak, akik közül többen szaloncukorral, édességgel

várták a tanulóinkat. Márton-napi látogatásunkat követően az otthon vezetője is ellátogatott iskolánkba.

A közelmúltban elkészült az iskola udvarán lévő sportpálya köré épített palánk és labdafogó háló, így a gyerekek végre rendezett körülmények között focizhatnak és kosarazhatnak.

Kalász Suli

A Kalász Suli hírei

A Kalász Suliban minden évben az osztályok diákönkormányzati képviselőket választanak, akik élére titkos szavazással idén Petneházy-Kovács Bonifác, 8.b osztályos tanuló került, mint diákpolgármester. Őt és a képviselőket november 3-án Budakalász város polgármestere, Dr. Göbl Richárd avatta fel. Az osztályok iskolarádióján keresztül hallgatták meg választottaik fogadalomtételét.

2021. november 4-én az alsó tagozat néhány osztálya ellátogattott a Faluházba, ahol részesei lehettek egy a XVII. Kalászi Kortárs Táncatlálokozó keretein belül megrendezett bábelőadásnak. A Vaskakas Bábszínház: A kismalac meg a farkasok című előadását tekintették meg. A klasszikus mesét különleges köntösbe öltöztetve, maradandó élményt nyújtottak a színészek és bábjaik a gyerekeknek.

Intézményünkben fontosnak tartjuk, hogy tanulóink megtanulják az elsősegélynyújtás és az újraélesztés alapjait, így az életmentés folyamata talán már gyermekkorban automatikussá válik, és a későbbiekben a tanulók éles helyzetekben is helyt tudnak állni. Ezért a hetedik évfolyamunk idén is részt vehetett egy színvonalas elsősegély tanfolyamon, melyet november elején orvostanhallgatók lelkes csapata tartott meg. Köszönjük szépen az oktatók türelmes és eredményes munkáját!

Idén diákjaink nagy örömeire november 11-én megtarthattuk a hagyományos Márton-napi lámpás felvonulásunkat. A Kalász Suliban a német nemzetiségi nyelv tanítása mellett fontos szerepet kap a hagyományok ápolása. Alsós németes diákjaink nagy örömmel vettek részt a rendezvényen. Idén még a Nyitnikék Óvoda Harkály csoportját is vendégül láthattuk.

A magyar nyelv napja november 13. 1844-ben ezen a napon mondták ki törvényileg, hogy Magyarország hivatalos nyelve a magyar. Iskolánkban a felső tagozat egy játékos nyelvtani vetélkedővel emlékezett meg a jeles napról.

Idén november 19-én került megrendezésre pályaeorientációs napunk, melyen célul tűztük ki, hogy tanulóink minél több érdekes szakmát ismerjenek meg, és nyolcadikosaink segítséget kapjanak a továbbtanuláshoz, az előttük álló iskolaválasztáshoz.

Alsó tagozaton osztálykeretben ismerkedtek a különböző foglalkozásokkal, szakmákkal, melyek bemutatásában szülők, pedagógusok és gyermekek közösen vettek részt.

Az ötödik, hatodik és hetedik évfolyamosok külső programokon tehettek szert olyan ismeretekre, melyek megkönnyíthetik számukra a pályaválasztást a közeljövőben.

Nyolcadikos tanulóink számára egy különleges programot szerveztünk. A Kalász Suli régi diákjai látogattak el szép számban hozzánk, hogy jelenlegi középiskoláikról meséljenek az iskolaválasztás előtt álló társaiknak.

Végezetül egy örömteli sporteredményről is beszámolhatunk. Bár a járványhelyzet miatt egyre több sportverseny marad el, mégis iskolánk futsal csapata 3. helyezést ért el a területi diák-olimpián.

Szentistvántelepi Általános Iskola

Alsóban az élet

A Budakalászi Szentistvántelepi Általános Iskola az Ökoiskola cím birtokosa. Az iskolában dolgozó pedagógusok ezért kiemelten figyelnek arra, hogy az iskolai élet több területén „zölddé váljanak”. Folyamatosan lépéseket tesznek azért, hogy pedagógiai munkájukban képviseljék a fenntarthatóság szemléletét, a környezet- és egészség-tudatos életmódot.

Így került sor 2021. szeptemberében arra, hogy az iskola 4.b osztályos tanulói jelentkeztek önkéntes kutatóknak az „Alsóban az élet – nem csak alsósoknak” környezeti nevelési programra, amelyet az ELKH ATK Talajtani Intézet Tudománykommunikációs Csoportja hirdetett meg. A kutatás lényege, hogy a gyerekek önkéntes megfigyeléseivel egy országos szintű talajélet- és talajegészség-felmérésben vesznek részt. Feladatuk során szeptemberben egy pamutból készült alsóneműt kellett elásniuk az

iskola kiskertjében, majd 60 nap elteltével, a megjelölt helyről kiásni, az azon történt változásokat megfigyelni, lefényképezni és az Intézet kutatóinak visszaküldeni. A kutatásban való lelkes részvételért cserébe a Talajtani Intézettől a gyerekek foglalkoztató füzeteket és oktató videókat kapnak, amelyek segítségével megismerhetik a talajokat és a talajélet sokszínű szereplőit.

Ezzel az önkéntes munkával részesei lehettünk a Nemzetközi Talajtani Szövetség (IUSS) által meghirdetett a Talajok Nemzetközi Évtizede programnak, amely 2015-2024 között arra hivatott, hogy töretlen lendülettel hirdesse és felhívja a figyelmet a talajok jelentőségére és védelmére.

Sinkovicsné Etter Tünde

A Telepi Iskola hírei

Október 22-én, pénteken tartottuk meg iskolánk pályaorientációs napját. Ezen a tanítás nélküli délelőttön a felső tagozatos diákjaink betekintést nyerhettek a pályaválasztás kérdéseibe a meghívott előadók segítségével.

Az iskola 10 különböző helyszínén, az élet sok területéről válogatva tartottak előadásokat a meghívottak a saját szakterületük szépségeiről, a szakemberré váláshoz vezető útról. Előadóink a pék mesterségtől a geológiáig, fodrászattól az élsportig, a TV-s műsorkészítéstől és telekommunikációtól, az egészségügyi szakmák bemutatásáig sok érdekességet meséltek diákjainknak. Az előadások után a gyerekek kérdezhettek és kötetlen beszélgetések alakultak ki. A rendezvény nagyon jó hangulatban, sikeresen zajlott le. Jövőre folytatjuk!

Idén Kocsis Kati történelem szakos tanárnő diákjainak korábbi gyűjteményét használtuk fel a forradalomról való megemlékezéshez, melyben a diákok '56-os eseményeket megélt élő rokonaikkal, ismerőseikkel készítettek interjút. A hosszú hallgatás után végre felidézheték az emberek élményeiket. A megismert történeteket a 8. c osztály tanulói egy nagymama, egy nagypapa és két unoka szereposztásában játszották el. A riport szövege mellett a recski kényszermunkatábor emlékére kiadott „56 szó 56-ról” című kötet versei hangzottak el az osztály előadásában. Séra Anna énektanárnő saját hanganyagaival és az osztálynak betanított énekelt versekkel tette feledhetetlenné a műsort.

A budapesti Bókay Árpád Általános Iskola Közbígyó előadásán egy 3.a osztályos Közbígyó csapat, a Pílisi erdő projektet mutatta be. Az idegen környezetben történő szereplés jól sikerült. A mi tanulóink is örömmel és érdeklődéssel nézték végig a Bókay Általános Iskolába járó gyerekek előadásait.

A Polgármesteri Hivatal kezdeményezésére iskolánk 3 osztálya vett részt nagy lelkesedéssel a városi faültetésben.

A gyerekek profi szakemberektől tanulhatták meg a faültetés helyes módját. Az osztályok örökbe fogadták az általuk ültetett fát: a 6. a osztályosok egy pannon kőrös szülei lettek, amit Petikének neveztek el. A 3. c osztály is pannon kőröst fogadott örökbe. Reméljük, Petike és testvére az ottlakók örömeire szép nagyra nőnek!

Versenyeken is szép eredményeket értünk el: a Bolyai anyanyelvi csapatversenyen a 4. c csapata 20., a 8. b csapata 23. helyezést ért el. A Bolyai Matematika Csapatversenyen a 4. b osztályból a „Jöttünk, láttunk, matekozunk!” nevű csapat 19. helyezett lett. Nagyon büszkék vagyunk rájuk!

Novemberben nyílt napot tartott az iskola a leendő felsős szülők részére. A szülők megismerhették a leendő osztályfőnököket, betekintést nyerhettek a felsős órákba, illetve a részletes tájékoztatást kaptak.

A hónapban megszületett iskolánk felajánlásokat kérő és adó közösségi média csoportja, amely rövid időn belül bebizonyította, milyen mély és nagy erők rejlenek egy jó közösségben! Rengeteg felajánlás és ezzel együtt megoldás is született sok intézményi problémánkra. Sikeresen megújult az akváriumunk, kaptunk murvát az esőben ellehetetlenedett parkolórész felszórására, rengeteg csodás kanapé érkezett hozzánk, hogy a diákok még otthonosabban érezzék magukat napközben. Ezúton is köszönjük!

MÁRTON-NAP A KALÁSZ SULI ÉS A NYITNIKÉK ÓVODA HARKÁLY CSOPORTJÁVAL

NACHRICHTEN

Márton-nap a Kalász Suliban

Idén a diákjaink nagy örömeire november 11-én megtarthattuk a hagyományos lámpás felvonulásunkat. A német nemzetiségi nyelv tanítása mellett fontos szerepet kap a hagyományok ápolása a Kalász Suliban. Ez is egy ilyen rendezvény volt, amelyen alsós németes diákjaink nagyon nagy örömmel vettek részt. Tanulóink mellett idén vendégül láthattuk a Nyitnikék óvodásokat a Harkály csoportból. A műsort a 3.a és 3.b osztály adta elő, amit Giay Anikó és Szilágyiné Dér Barbara tanított be. A gyerekek megismerkedhettek Szent Márton legendájával, majd indulhattak a templomkertbe a libakeresésre. Itt László atyánál finom édességekre lehetett cserélni a libákat. Végezetül forró tea és finom sütemények koronázták meg ezt a napot.

Köszönjük szépen a szülőknek, az atyának, a tanároknak, a Budakalászi Német Nemzetiségi Önkormányzatnak és az Egyesületnek a segítséget!

*Szilágyiné Dér Barbara
nyelvi munkaközösség vezető*

Harkály csoport bemutatkozás

A Harkály csoport Bucsánszki Beáta óvónővel

beszokni az óvodai életbe. Mindennapi életünkbe fokozatosan vezettük be a német nyelv használatát és mostanra már a gyerekek otthonosan mozognak ezekben a szituációkban, egyre ügyesebben válaszolnak már németül is. A kezdeti nehézségek után mostanra már nagyon jól összecsiszolódtunk a gyerekekkel,

A Nyitnikék óvoda Harkály csoportjában idén szeptemberben két új német nemzetiségi óvodapedagógus kezdte meg a munkát.

Év elején sok csillogó kis szempár várt izgatottan minket nagy szeretettel, majd velük együtt segítettünk a kisebbeknek

igazán együttműködő csoportot alakítottunk ki. Ezt támasztja alá az is, hogy a Kalász Suli által megszervezett Márton-napi lámpás felvonuláshoz idén már mi is csatlakoztunk és a családok maximális segítségét is megkaptuk az aktív részvételhez. A gyerekek pedig nagyon izgatottan várták ezt a délutánt és ügyesen énekeltek németül már 3 Márton napi dalt is. Mindenki nagyon jól érezte magát, köszönjük a szeretetteljes fogadtatást! Csoportunkkal legközelebb december 12-én, 19 órakor találkozhatnak a Szent Kereszt Felmagasztalása Templomban, az Adventi koncerten. Természetesen itt is német nyelven fogunk énekelni.

Harkály csoport német nemzetiségi óvodapedagógusai:
Bucsánszki Beáta és Csipke Kíra

A Német Nemzetiségi Önkormányzat számára kiemelkedő feladat a helyi német nemzetiségi nyelv oktatásának támogatása.

Tanév elején, Budakalász német nemzetiségi pedagógusaival közösen beszéltük át az ez évi közös programokat, eseményeket, feladatokat, melyen a Kalász Suli- és a Nyitnikék Óvoda Harkály csoportjának német nemzetiségi pedagógusai vettek részt.

Nagyon jó hangulatú, konstruktív megbeszélés volt. Célul tűztük ki, hogy a jövőben a Kalász Sulival és a Harkály csoporttal összehangolt közös nemzetiségi programokat szervezünk, melyet azért tartunk fontosnak, mert a Harkály csoportból kikerülő gyerekek többsége a Kalász Suliban folytatja tanulmányait. A kicsik számára előnyös, ha ezeken a közös rendezvényeken már kapcsolatba kerülhetnek a jövőbeli német tanítónénivel, megismerhetik az iskolát, mely később segíti őket a beilleszkedésben.

A helyi sváb közösség következő programja, melyre minden érdeklődőt szeretettel várunk, az Adventi koncert lesz a Kalász templomban, december 12-én 19 órakor. A koncert után a templomkertben meleg teával, forraltborral és házi készítésű süteményekkel várjuk a látogatókat.

A programjainkat az aktuális járványügyi intézkedések figyelembevételével tartjuk meg, melyről a Kalász Svábok Facebook oldalán adunk tájékoztatást.

A gyermekeket a szülők is kísérték

Kalász Suli 3.a és 3.b osztályos diákjai műsort adtak elő

Búcsúznak

Lafka Konrád a Német Nemzetiségi Egyesület (NNE) egyik alapító tagja volt. Az Egyesület megalakulásának első éveiben – mint elnökkel – közösen dolgoztam és szerveztük az egyesület életét. Ameddig bírta egészséggel, munkájára az egész közösség számíthatott. Köszönjük, hogy voltál, nyugodj békében!

*Wagner Katalin
NNE elnöke*

MÚLTIDÉZŐ

ÍGY ÜNNEPELTÜNK MI

Három budakalászi nyugdíjast kérdeztünk a gyermekkori karácsonyi emlékeikről. Mindhárman különböző nemzetiségűek, különböző háttérrel, különböző családi hagyományokkal, történetekkel. Ami mégis közös bennük, az a Budakalászhoz való kötődésük: mindhárman Budakalászi születésűek, itt jártak iskolába, itt nevelték fel a gyerekeiket és jelenleg is városunk polgárai.

Krucsay Ferencné Vészics Erzsébet

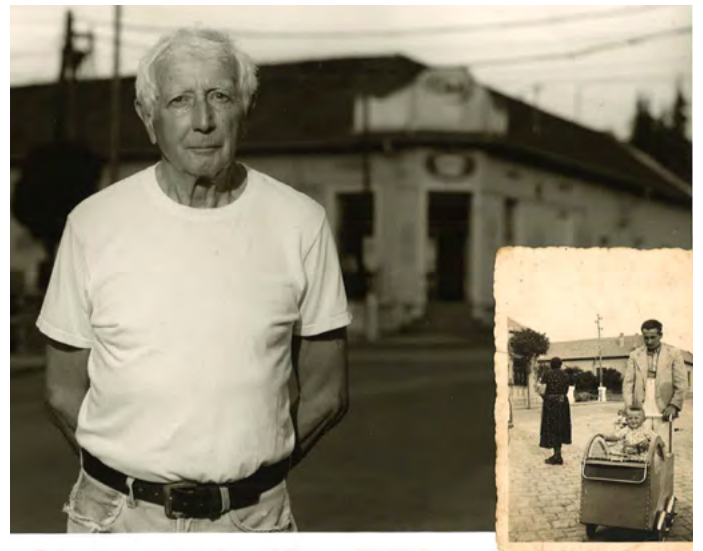

Szerb nemzetiségű családba születtem 1949-ben Budakalászon. A szüleim jó emberek voltak, szorgalmasak, dolgozók, nagyon jól bántak velem és a nővéremmel. Apám kaszálta több gyári dolgozó kertjét, művelte a saját bolgár-kertünket és többféle állatot tartottunk.

Az ortodox szerb karácsonyt vízkereszt után, január 7-én ünnepeljük, a Julianus-naptár szerint. A szerb ünnepet egy negyven napig tartó, szigorú böjt előzi meg, melynek során se tejet, se tojást, se zsírt nem szabad fogyasztani. Mi szerbek nem állítunk karácsonyfát, nálunk sem volt gyerekkoromban. Édesapám minden évben hosszú szálú, szép szalmát tett el karácsonyra, amivel szenteste napján felszórtuk a ház több helyiségét. Mi így emlékeztünk arra, hogy Jézus jászolba, széna között feküdt újszülöttként. Nővérem, apám és én készítettük a behozandó szalmát a kocsira. Mai napig nem tudom, hogyan kerültek bele az ajándékok, de a szalma között találtuk meg őket az ünnepi vacsorát követően évről évre. A szenteste napját szűk családi körben ünnepeltük. Fatüzelésű kályhánk volt, amiben reggel apám megkotorta a parazsat, mert a hiedelem szerint akkor sok aprójóság lesz a házban. A nagy nap egyik fő pontja az ünnepi vacsorára való készülődés volt, amikor előkészítette édesapám a karácsonyi kalácsot. A „Bozicni kolac” – ahogyan mi, szerbek mondjuk – egy olyan kosárba volt elhelyezve, amibe készítettünk búzát, kukoricát, kockacukrot, meg minden féle fűszert. A kosárban négy alma is volt, ezekből egyet az este folyamán kivettünk az összetartozásunk jelképeként és anyi felé vágtunk, ahányan voltunk. Illetve, egy szeletet eltettünk arra

az esetre, ha váratlan vendég érkezett volna hozzánk. A kalácson körbe fonás volt, a tetejét egy kereszt osztotta négy felé, a négy részére pedig szimbólumokat formáltunk. A miénken ékeskedett egy békegalamb, egy darab föld, egy hordó a szőlőnk miatt és egy kalász lakhelyünk jelképeként. Amikor megsült, a közepébe édesapám gyertyát és bazsalikomot tett, a négy részbe vágott négy lukacsát, amit feltöltött borral, majd megfogtuk ahányan voltunk és eltörtük. Szenteste még böjti bablevés, sült hal, krumplisaláta, diós- és mákostészta került az asztalra. A vecsernye után nem volt szabad mosogatnunk, csak az ételmaradékokat gyűjtöttük össze olyankor. Nagymamám testvéreivel laktunk egy udvarban. Nem felejttem el, volt olyan karácsony, amikor a mamám egyik testvérétől tündéri kalapokat kaptunk; nővérem egy pirosat, én egy drappot. Karácsonyra és húsvétra is mindig kaptunk a szüleinktől egy-egy ruhát. A főúton lakott egy kedves varrónő, Bözsi néni, aki ezeket a ruhácskákat méretre varrta nekünk. Gyerekkoromban volt kalászon egy virágkertet az orvosi rendelő utcájának a végén. Apám onnan gyönyörű, hatalmas fejű szegfűket hozott haza nekünk karácsonyra, ami kifejezetten feldobta az ünnepet. Akkoriban a mi utcánkban, a Kőbányai úton lakott a falu csordása, aki minden karácsonykor jött és köszöntötte a ház népét. Este éjfél misére ment a családuk az ortodox templomba, másnap pedig a tíz órás litániára mentünk, amire mindig úgy indultam el, hogy előtte begyűrtam a levestésztát. Ez a mai napig hagyomány maradt az életemben.

Ladinek János

Ladinek János fél évesen és nyugdíjasként a Kalász Pékség épülete előtt.

Tősgyökeres budakalászi családba születtem 1940-ben. A nagyszüleim 1900 előtt költöztek Budakalászihoz. Ami a leginkább megmaradt bennem a gyerekkori ünnepekből, az a karácsonyfa a gyönyörű fényekkel és a karácsonyi dalok, amiket a fa körül énekeltünk. Hárman ünnepeltünk, édesanyám, édesapám és én. Volt két bátyám, akiket nagyon korán elvesztettek a szüleim, talán ezért is óvtak engem mindentől, igyekeztek mindent megadni számomra. Szépen öltözhettem, mert a nagyapám szabó volt, éhezni sem éheztem. Ajándékokra nem kifejezetten emlékszem,

de akkoriban a háború miatt Budakalászon is több volt a szegény, mint a jómódú. Régi osztályképeimen látszik, hogy sok szegény gyermek még októberben is mezítláb járt iskolába. A háború alatt a szüleim itt dolgoztak a Klinger gyárban (Lenfonó). Pénz nem nagyon volt, vagy semmit sem ért a hatalmas infláció miatt, ezért fizetés helyett inkább textileket kaptak. Törülközőt, lepedőt, konyharuhát, amiket vidékre hordtak a parasztokhoz, hogy élelemre cseréljék azokat. Emlékszem, karácsony előtt is útra kelt édesapám Dobozra, a román határ mellé, hogy ne szűkölködjünk az ünnepek alatt. Felültek a vonatra, ami vagy ment vagy nem. Ha lebombázták a síneket, akkor le kellett szállni és hosszan gyalogolni, míg találtak egy másik vonatot, ami éppen az úticéljuk felé ment. Volt, amikor már visszafelé jöttek nagy csomagokkal, amikor Vecsésen megállt a vonat, így onnan kellett hazagyalogolnia Kalászig megpakolva.

Szenteste mi nem ettünk halat, mert senki se szerette hármunk közül. A svábok borlevesét ettük, meg rántotthúst. Éjféle misére a Budai úti katolikus templomba jártunk. Egész kicsi koromra is vissza tudok emlékezni, hogy akkor, ott milyen gyönyörűen szóltak a karácsonyi dalok. Az oltár mellett állt a kis Betlehem, ami, ha volt háború, ha nem, mindig ott volt. A szerb karácsonyokra határozottan emlékszem, mivel két nagyon kedves barátom, játszópajtásom szerb származású volt. Jobbnál jobb szerb süteményeket ettem náluk.

Budakalászon a nemzetiségek mindig tisztelték egymás ünnepeit, jól kijöttek egymással, előfordult, hogy beszéltek is egymás nyelvét. Emlékszem, édesanyám, ha a Fő téren találkozott sváb néikkel, velük svábul társalgott, a szerb származású szomszédunkkal, Poszka nénival pedig szerbül beszélt. Szépen megértették egymást.

Karácsonyi képeslap az 1950-es évekből.

Miután megnősültem, elköltöztem Budakalászról, ahova a '80-as évek elején költöztünk vissza már a két gyermekünkkel. Ami megmaradt minden karácsonykor, az az énekszó, a Mennyből az angyal. A gyerekeim azóta már rég kirepültek, mára már ők látnak engem vendégül az ünnepek alatt.

Wagnerné Klupp Katalin

1954-ben egy sváb parasztcsalád harmadik gyermekeként jöttem a világra Budakalászon. A szüleim gyümölcsfákat ültettek, tavasztól őszig szüreteltek és a piacra jártak eladni a termést.

Szenteste izgatottan kérdezgettem édesanyámat, hogy mikor jön a Jézuska. Ő erre mindig azt felelte, hogy az Esthajnal-csillag megjelenése után. Előfordult, hogy borult volt az égbolt és nem lehetett látni a csillagokat. Olyankor aggódtunk, kiszaladtunk, néztük az eget, aztán valahogy mindig csilingeltek az angyalkák az udvarban, ami jelezte a Jézuska érkezését ha volt csillag, ha nem. Van egy emlékezetes karácsonyom, amikor egy babaszobát kaptam aprócska fabútorokkal és egy gyönyörű babát. 1959-ben ez hatalmas ajándéknak számított!

Klupp Katalin 1959-ben az ajándékaival.

1959 december, újra együtt a rokonság.

észe a megdézsmált a díszeket. A karácsonyi menü borleves volt, amibe kiflit aprítottunk, rántotthal és krumplisaláta. Többféle süteményt sütött édesanyám; a vaníliáskarika elengedhetetlen volt a diós kiflivel és a piskótával, de mivel karácsony előtt voltak a disznóvágások, ezért a hájas tésztából készült finomságok sem maradtak le az asztalról. Minden ünnepi étkezés része volt édesapám házibora, amit saját szőlőből készített. Kedves emlékként maradtak bennem a betlehemes játékok, amikor két-három gyermek jött, hozták a jászolt és énekeltek nekünk. Az éjféle misére és a reggel nyolcórás szertartásra mindig mentünk. Akkor is, ha csúszott az út a jégtől, ha fújt a szél, vagy ha esett a hó.

Amikor már én is családós voltam, akkor egy helyen laktunk a testvéreimmel és a szüleimmel. Mindenki otthon vacsorázott, utána kezdtünk egymáshoz járni és megnézni, hogy kinek mit hozott a Jézuska. Utoljára a szüleinkhez mentünk, az volt a legszebb, legmeghittebb része a napnak. Ott átbeszélggettük szeretetben az estét egészen az éjféle miséig. Ma már a gyermekeinkkel, unokáinkkal és hamarosan két dédunokával ünnepeljük ezt a gyönyörű ünnepet.

Gulyás Rita

Azonban nem csak az ajándékok miatt volt különleges az a karácsony, hiszen édesanyám testvérenek a lánya is el tudott jönni a gyermekével. A nagymamát és anyám két nővérét 1946 február 22-én telepítették ki Budakalászról Németországba. A látogatásuk és a közös ünnep akkoriban óriási dolognak számított, nagyon boldogok voltunk, hogy újra együtt lehetett a rokonság.

A karácsonyfát pompásan feldíszítettük pattogatott kukorica füzérrel, színespapírból készült girlandokkal és szaloncukrokkal. Édesapámmal mindig kiszedtük a szaloncukrot a csomagolásból, és a papírt ügyesen visszacsomagoltuk, hogy a többiek ne vegyék

Katalin férjével és dédunokájával 2020 karácsonyán.

HITÉLET

ELKEZDJÜK A BUDAKALÁSZI EVANGÉLIKUS GYÜLEKEZET ÉPÍTÉSÉT

Jer, tárjunk ajtót még ma mind!
A legnagyobb király van itt,
Kit Úrnak vall a föld, s az ég,
De, mint Megváltó jó közénk,
Hogy hozzon békét, életet.
Jer, mondjunk néki éneket:
Ó, áldlak boldogan,
Én alkotó Uram!
(*Evangélikus Énekeskönyv, 137*)

Édesapaként érdeklődve legeltetem a szemem gyermekeinken, amikor az adventi estéken a nagysztaal közepére kerül az édesanyai gondossággal, ízlésesen elkészített adventi koszorú, és heten örülünk ugyanannak. Az adventi dallamokat dudorászó, olvasni tudó és nem tudó gyermekeink egyaránt énekeskönyvvel a kezükben, izgatottan és boldogan telepednek le a félhomályba. Ilyenkor valami egészen különleges családi hangulat van itthon. A hétköznapi világ elöttünk egy nem mindennapi világ, ahol az ének, az imádság és a barátságos gyertya lángocskái beragyogják kicsik és nagyok szívét. Egyszerű dolog ez, egy több nemzedékre visszanyúló családi hagyomány sok hűhó nélkül. Egyszerű, mégis az évünk legszebb hónapja!

Az adventi esti énekléseinkben valami olyasmit élünk meg, mint amit egyik adventi igénk ír le: „Íme, eljön az Úr a népek üdvözítésére, és hallatja dicsőséges hangját szívetek örömére.” (Ézs 30,27-30)

Ádvent a várakozás és reménység ideje. Most az evangélikus közösség várakozásának és reménységének ideje. A szentendrei gyülekezet budakalászi szórványában december 12-én délután kitarjuk az elöttünk is megnyíló református nagytestvéreink templomának ajtaját, hogy evangélikus báránykáink bejöjjenek a gyülekezetplántálás első alkalmára. Elkezdjük a budakalászi evangélikus gyülekezet építését, hogy a városban még többen megtudják: *eljött az Úr a népek üdvözítésére*. Ehhez a néphez tartozni jó, tenni érte még jobb, hiszen itt családok üdvösségéről van szó. Szeretnénk megszólaltatni a legnagyobb király dicsőséges hangját az ige hirdetésében és az énekekben. Mert meggyőződésünk, hogy a budakalászi evangélikusok szíve is örömmel teremtett.

Egyszerű alkalmat szervezünk, ahol advent 3. vasárnapján kinyílik elöttünk egy nem mindennapi világ, hogy Krisztusban a város evangélikusai testvére, közösségre, de leginkább a Megváltóra találjanak, aki maga köré gyűjt bennünket.

*Horváth-Hegy Olivér
evangélikus parókus lelkész*

KARÁCSONYI TÖRTÉNET

Mind ismerjük a karácsony történetét, hallottunk sok-sok verset, éneket, amik elbeszítették nekünk az eseményeket. Láttunk betlehemi játékot, figurákból összeállított jelenetet, melyek láthatóvá, szinte kézzelfoghatóvá tették számunkra az eseményeket. Talán még Heródesről is tudunk, aki hatalmát féltve megpróbálta megölni a megszületett Megváltót, Jézus Krisztust. Már kevesebben ismerjük a történet azon részét, miszerint Heródes annak érdekében, hogy biztosan végezzen a lehetséges trónbitorlóval „megöletett Betlehemben és annak egész környékén minden kétesztendő és ennél fiatalabb fiúgyermeket ahhoz az időhöz mérten, melyet a bölcséktől megtudott.” (Máté evangéliuma 2. rész 16. vers.)

De a Biblia, Isten kinyilatkoztatása az emberiség számára még többet elárul a háttérrel, a szem által nem észlelhető valóságról, küzdelemről, a Messiás megszületésének körülményeiről. „Ekkor nagy jel tűnt fel az égen: egy asszony a napba öltözve, és a lába alatt a hold, a fején pedig tizenkét csillagból álló korona; várandós volt, és vajúdva, szüléstől gyötrődve kiáltozott. Feltűnt egy másik jel is az égen: íme, egy hatalmas tűzvörös sárkány, amelynek hét feje és tíz szarva volt, és a hét fején hét korona; farka magával sodorta az ég csillagainak harmadát, és ledobta a földre. És a sárkány odaállt a szülni készülő asszony elé, hogy amikor megszülte, felfalja a gyermekét. Az asszony fiúgyermeket szült, aki vasvesszővel legeltet minden népet...” (Jelenések könyve 12. rész, 1-5. vers.)

A normandiai partraszállás nagyobb részben eldöntötte a második világháború kimenetelét. Katonai mestercsel volt. Nem adták ingyen ezt a győzelmet, sok áldozatba került ez a szövetséges hatalmaknak. A Fiú Isten megtestesülése, gyermekként történő megszületése szellemi, lelki értelemben könnyen hasonlítható történelmünk második világháború alatt megvalósuló híres hadművelethez. Jézus Krisztus megszületése behatolás volt a Sátán által megszállt területre. Ez a lelki hadművelet sem teljesülhetett áldozat nélkül. A sok 2 éves és annál idősebb fiúgyermek fizette meg ennek az árát. A megtestesült Fiú Isten azonban nem maradt csecsemő. Felőtt, életével bemutatta, hogy milyen az az ember, aki valóban megéli Isten képmásaként küldetését és eljutott egészen a keresztségig, hogy ott ne csak a Sátánt, hanem a bűneinket is legyőzze. Majd feltámadt, hogy elhozza számunkra a feltámadás, a halál végső legyőzésének reményét is.

Csábító, hogy a karácsonyfa körül, bejglit majszolva, régvárt ünnephez köthető dalokat hallgatva ne foglalozzunk a történet mögött meghúzódó háttérrel, pedig annak megismerése nem lopja el a karácsony szeretetét, csupán valódi tartalommal, mélyebb értékkel, nagyobb hálával tölti azt meg.

*Kiss Péter lelképásztor
Budakalászi Evangélikus Közösség*

„SZENTKARÁCSONY ELJÖTT”

Az ég a földre száll – ismerjük a dal folytatását. Karácsony ünnepére készülünk, mely nekünk, keresztényeknek a második legnagyobb ünnepünk. Jézus születését ünnepeljük.

Az ég a földre száll – vagyis történelmünk egy pontján láthatóvá vált a láthatatlan, megszólíthatóvá vált a megnevezhetetlen, közénk jött az, kitől sokszor elszakadtunk.

Láthatóvá vált a láthatatlan. Sokszor azt vesszük észre, azzal foglalkozunk, ami nagyon is látható, kézzel fogható. Sajnos a nagy kapkodásban, rohanós napjainkban a láthatatlan dolgokról gyakran elfeledkezünk. Karácsony ünnepe segíthet bennünket abban, hogy a láthatatlan dolgokra jobban figyeljünk, mivel tudjuk, hogy azok is valóságosak. Soha nem gondolt világunk arra, hogy Isten emberré legyen, „de Istennek semmi sem lehetetlen”, az „Ige testté lett”.

Megszólíthatóvá vált a megnevezhetetlen. Kinek ismerjük a nevét, azzal bizonyos szintű kapcsolatban állunk. A név ismerete vagy egy elérhetőség megadása bizalmat sugároz. Az Ószövetség em-

bere nem ismerte Isten nevét; a szent négy betűt, amit ismert sem mondhatta ki. Jézushoz ezen az éjszakán pásztorok érkeztek, hogy köszöntsék Megváltójukat. Odamehetnek egészen közel hozzá, kifejezhetik örömeiket. Éljük meg mi is így a következő napokat. Legyen bennünk öröm a másik iránt. Gondoljunk azokra, kiknek a nevét ismerjük, elérhetőségünk is akad talán, de ki tudja, mikor örültünk utoljára egymásnak.

Közénk jött, kitől gyakran elszakadtunk. A történelemben sokszor a kiválasztott nép tagjai elfelejtették az Istennel kötött szövetséget. Nehézségek közepette könnyű elfelejteni a karácsonnyal beteljesült ígéretet: Emmanuel! Velünk az Isten! Karácsonykor, mikor szeretnénk megújulni és megerősödni, ne felejtjük el, hogy ennek jó helye Jézus jászola mellett van, aki minket is vár, ránk is mosolyog.

Ünnepeljünk boldogan e fényes éjszakán! Kívánok minden Olvasónak áldott karácsonyt és Isten áldotta új évet!

*Kelemen László esperes, plébánia kormányzó
Budakalászi Római Katolikus Egyházközség*

ÚJ: LEJÁRATOTT SZÓ

Mai életünk egyik nehezen elviselhető jellemzője, hogy megállíthatatlan reklámok özönében élünk. A reklámok miatt az a szó, hogy új, talán a legjobban lejáratott szó lett. Hiszen kényszerűen mindennek újnak, a réginél jobbnak kell lennie – még akkor is, ha a régi is jó volt. Egyre jobban eltompult figyelmünket a harsány, az újat mutató reklám tudja csak felkelteni.

Az idő múlására figyelünk oda Szilveszterkor és Újév napján. Annyi újdonság van körülöttünk: csak az újév nem új. Éppen az nem új, hogy az idő telik és az idővel kapcsolatban nekünk régi feladataink vannak. Hiszen újra és újra fel kell tennem a kérdést magamnak, hogy vajon azt csinálom az életemben, ami igazán az én dolgom? Visszanézve hálát adunk érte, ha sikerült. Előretekintve pedig tovább keressük a csak ránk váró feladatokat vagy éppen az elengedést.

AZ ÚJÉV MÁR SOSE LESZ A RÉGI

Ennek a vírus az oka. Évtizedekig éltünk úgy, hogy a közös életünket lényegében semmi nem változtatta meg. A vírus azonban váratlanul és mindenkit érintően átformálta az életünket, ezen felül sajnos sokaknak súlyos betegséget vagy még annál is rosszabbat hozott.

Az újévben várhatóan tovább kell küzdenünk a vírussal. Várható, hogy velünk marad hosszabb távon. Ha megszabadulunk tőle, akkor sem tudunk már visszatérni oda, ahol azelőtt voltunk – a félelmeink, a szokásaink visszavonhatatlanul megváltoztak. Az idő sosem múlik el nyomtalanul a fejünk felett, ez most nyilvánvaló lett mindenki számára.

Csak az marad meg, amiben mindig is bízhattunk, ami a 93. zsoltár biztatása: „Szilárdan áll a világ, nem inog”.

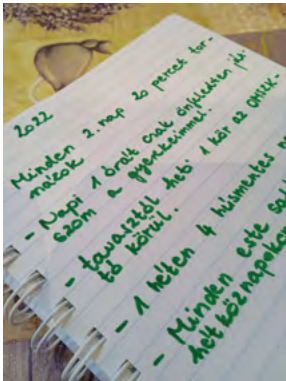
*Bereczky Örs
református lelkész, Budakalászi Református Gyülekezet*

ÚJÉVI FOGADALMAK

Ahogy közeledik az év vége, egyre inkább megfogalmazódnak bennünk azok a rossz szokásaink, beidegződéseink, amiken változtatni szeretnénk. Az esztendő lezárása magában hordozza azt a lehetőséget, hogy mi is hátrahagyjunk valamit az életünkben, amit károsnak vagy szükségtelennek ítélünk. Ez az oka annak, hogy világszerte elterjedtek az újévi fogadalmak.

Az elhatározás már előrelépés

Vannak, akik lelkesen, hosszú fogadalmistával várják az új esztendőt, vannak azonban, akik kifejezetten ellene vannak és feleslegesnek ítélik az ilyen jellegű elhatározásokat. Az ellenzők leginkább azzal indokolják az ellenérzéseiket, hogy a fogadkozások magukban hordozzák a kudarc és a csalódás lehetőségét. Ez valóban így van, ám a változásra való hajlandóság soha nem hátrány.

A változás egy összetett folyamat, aminek a pszichológusok öt szakaszát különböztetik meg:

1. az első a kezdet, amikor struccpolitikát folytatva még nem akarunk szembe nézni a változtatni való tulajdonságokkal, szokásokkal;
2. a második a fontolgatás ideje, amikor elgondolkozunk a változáson;
3. a harmadik fázisban megérik bennünk az elhatározás;
4. a negyedik a cselekvés szakasza, amikor elkezdjük meglépni az első lépéseket a változás felé;
5. az utolsó és egyben legnehezebb a fenntartás szakasza, amikor azon dolgozunk, hogy megszilárdítsuk a megváltozott állapotot, beépítsük az életvitelünkbe az új szokásokat.

Amikor újévi fogadalmakat fogalmazunk meg magunknak, azzal az első három szakaszt már meg is léptük; felismertük a problémákat, a fejlődés lehetőségeit, kiforr bennünk a motiváció és elszántak leszünk a változásra. Ez már önmagában is előrelépés!

Reálisan fogadkozunk

Az újévi fogadalmainkban ne az álmainkat fogalmazzuk meg, hanem a lehetőségeinket. Olyan lehetőségeket, amelyekre valóban hatással lehetünk. Ne azt írjuk fel a listánkra, hogy egészségesen fogunk élni 2022-ben, hanem kisebb, egyértelműbb célokat tűzzünk ki magunk elé. Például, hogy egyel kevesebb kávéfőzőt fogunk inni, minden nap az egyik étkezésünk során salátát fogunk fogyasztani sok zöldséggel, több alkoholmentes napot tartunk, vagy éppen azt, hogy elkezdünk leszokni a dohányzásról. Ha eddig nem sportoltunk, akkor ne a maratont akarjuk egyből lefutni, hanem egy kört az Omsz-tó körül heti rendszerességgel.

A visszaesés nem bukás!

„A cselekvésbe belevágó, de a következő hónapokban felsülő emberek kétszer akkora valószínűséggel járnak sikerrel az elkövetkezendő fél évben, mint azok, akik el sem kezdték a cselekvés szakaszát.” (Prochaska, Norcross, DiClemente: Valódi újrakezdés c. könyv)

A visszaesés nem bukás, hanem gyakori állomás a változás felé vezető úton. Amikor visszaesünk, akkor nem a nulláról kell mindent újrakezdeni, hiszen minden egyes visszacsúszás tanulsággal lát el minket önmagunkkal kapcsolatban. Minél erősebb az önismeretünk egy adott rossz szokással, beidegződéssel, vagy hiányosságunkkal kapcsolatban, annál nagyobb a valószínűsége, hogy úrrá lehetünk fölötte.

Merjünk segítséget kérni!

Sokkal könnyebb változtatnunk dolgokon, ha ebben segítségünkre van a környezetünk. Sokan titkolják a fogadalmukat, mert félnek attól, hogy csalódást okoznak a környezetüknek, és tartanak a szégyenérzéstől, ami az esetleges visszaesések következtében rájuk szakad. Azonban nehezebb például a dohányzástól megválni, ha erre az addigi partnerek, család és barátok, akik nem ismerik a törekvéseinket erre folyamatosan csábítanak. Az igazi barátok és a szerető család hatalmas támogató erő tud lenni abban, hogy egy-egy nehezebb pillanatunkban átlendítsenek minket a nehezebb pillanatokon. Amikor hasznos, jó gyakorlatokat vezetünk be az életmódunkba, akkor nem csak a környezetünk van hatással a sikereinkre, hanem mi is hatással lehetünk másokra. Vannak olyan szokások is, amik évek alatt függőségeinkké válhatnak, mint amilyen a dohányzás is. Ha azt érzékeljük, hogy minden próbálkozás több nekifutás ellenére is hiábavaló, akkor bátran kérjük szakemberek segítségét!

Készüljünk fel a megvalósításra

Jelentősen növeli a fogadalom megtartásának esélyét, ha a döntésünket megerősítjük egy cselekvési terv kidolgozásával. Kezdjük el olvasni a témában, lélekben készüljünk a kihívásokra, erősítsük a motivációnkat és dolgozzuk ki az első lépéseket a cél felé! A kis lépések meghatározása segít abban, hogy ne lássuk elérhetetlennek a célunkat, rövidebb távon is megtapasztalhatunk sikerélményeket, így nagyobb eséllyel tarthassuk meg az újévi fogadalmainkat.

VÍZKERESZT 20 + G + M + B + 22.

Január 6-án ünnepli a katolikus egyház vízkeresztet, Jézus Krisztus megjelenésének ünnepét. A magyar vízkereszt elnevezés az ilyenkor hagyományosan végzett vízszentelésből eredeztethető, ekkor kezdődik a házszentelés és a farsangi időszak.

Alexandriai Szent Kelemen számolt be először arról, hogy január 6-án a hívők megünnepelték Jézus keresztségét, mert azt vallották, hogy az ember Jézus csak a keresztségkor vált Isten Fiává. Ez a Kr. u. 2. században történt. Az egyiptomiak a Nílus vize ünnepeként ismerték, mely szerint e napon merítettek a Nílus vizéből és megszentelték azt.

A 4. század elejétől lett ez a nap liturgikus ünnepé és ennek szokása gyorsan elterjedt előbb keleten, majd nyugaton. A keresztények körében 312-325 között kezdett terjedni, mint Jézus Krisztus születésének, keresztségének, a kánai menyegzőnek és a háromkirályok (napkeleti bölcsek) látogatásának közös ünnepe. Krisztus keresztségének emlékére a vízkereszt volt az ünnepi keresztelések napja, a katolikus egyház pedig tömjént és vizet szentelt, innen az ünnep elnevezése.

Vízkeresztkor még egyszer meggyújtják a karácsonyfa gyertyáit, szétoztják a megmaradt édességet, a fát tűzre teszik, csak egy ágacskát tűznek belőle a szentkép mögé a gonosz ellen. Délben és este még folyik a vendégeskedés, esti harangszó után pedig kezdődik a kántálás és a csillagjárás (misztériumjáték), amely a 16. századtól kezdve alakult ki. Az úgynevezett „csillagozás” (csillagének) vagy háromkirály-járás dramatikus játékában a bibliai királyokat megszemélyesítő alakok vonulnak fel, akiket – a betlehemezés mintájára – gyerekek személyesítettek meg.

Az ünnep legfőbb kelléke a csillag volt, amely mutatta az utat Betlehembe. Jellegzetes viseletdarabjuk a díszes papírsüveg. Minden esetben elénekelték a csillagéneket, melynek utolsó két sora így hangzik: „Szép jel és szép csillag / Szép napunk támad.”

A magyarság körében a vízkereszt ünnepéhez kötődően különböző népszokások alakultak ki a századok során. Nem csak betlehemezés, háromkirályozás is volt és hagyományosan ekkor kezdődik a hamvazószerdát megelőző napig tartó farsang is, amit a nagybőjt követ.

Vízkereszt azért is kiemelt ünnep a katolikus egyház életében, mert ekkor kezdődik a házszentelések időszaka, a 15. századtól kialakult szokás, mely a víz és

a tömjén megszenteléséből kialakult hagyomány. A szertartás során a pap az újonnan megáldott szenteltvízzel meghinti az otthonokat, megáldja a benne lakókat, dolgozókat.

A házszentelés után az ajtóra fölírják az évszámot és a népi értelmezés szerint a háromkirályok nevének (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) kezdőbetűit: 20 + G + M + B + 22. Az eredeti értelmezés szerint a három betű azonban a latin áldásformula kezdőbetűit jelenti: Christus Mansionem Benedicat – Krisztus áldja meg e házat.

„NYÍLJ KI BENNEM, ÉG VIRÁGA”

Annus néni (Ganda Istvánné) a Csalogány utcában lakik, egy aprócska, rózsákkal körbeültetett házban. A szomszédok biztosan megfigyelték, hogy hátsó kertjét évente hatszor friss öblítő, a kasmír virág és mandula illata lengi be. Ilyenkor Annus néni a budakalászi Szent Kereszt Felmagasztalása templom frissen mosott, keményített és vasalt oltárterítőit szárítja a napon. A patyolattiszta textilek az egyházi év liturgikus rendjét követve, évente hat alkalommal és hat színben lepik el az udvart. Adventben a lila hímzésű fehér napszövet, karácsonytól hamvazószerdáig az aranyszálás, nagybőjtben a püspökliila selyem, húsvétkor az ezüstszás, úrnapjára a búzakalászos fehér selyem, a szeptember 14-i templombúcsúra pedig a kalocsai hímzéses, tarka virágos terítő-garnitúra kerül a templomba. Plébániatemplomunk esetében a terítőzés nem kis munka, alkalmanként mintegy 50 textilát kell cserélni a bútorzaton és berendezéseken a főoltárterítőtől a csengettyű zsinórig.

Amikor néhány éve a terítőzésbe bekapcsolódtam, mondhatnánk, hogy hajtott az egyházközségemért végzett szolgálat vágya, de öncélúbb magyarázat is van: jó ideje keresem azt az időskori szerepet, amelybe majd szívesen belenőnék. Amióta elhagytam a negyvenet, egyre jobban foglalkoztat, milyen Zsuzsi néni leszek. Az ideális modellhez példaképekre van szükség, ehhez fürkésztem tág és szűk környezetemet. Így akadtam Annus nénihez.

Amióta világ a világ, a templomi terítőzést az egyházközség idősebb nőtagjai végzik. A munka napjainkban sem szervezhető ki, hiszen a gondos figyelmen, a háziasszonyi vagy szakipari ismereteken kívül liturgiai jártasságot is kíván. Egy jó terítőzőnek a szertartásokban használt textileket latin nevükön is illik ismerni (korporalé, purifikatórium, vélum, lavábo), mert pótlás esetén a kellékboltok webáruházaiban ezen a néven találja meg őket. Sőt, tudni kell a textil funkcióját az ahhoz rendelt sajátos hajtogatás miatt, amit majd bele kell vasalni. A díszítő és liturgikus terítőkön kívül Annus néni tartja rendben azokat a hófehér, puha kis törölközőket is, amelyekkel a babák homlokát törli meg a pap keresztelés után. A terítők tisztítása garnitúránként történik és alkalmanként több napot is igénybe vesz. A textilekből először el kell távolítani az esetleges foltokat (gyertyaviaszt,

hamut), ezután mosás, öblítés és keményítés következik. Vasalni – a selymek kivételével – mindent kétszer kell, száradás előtt és után. A vasalt terítők kartongurigákra kerülnek és a sekrestye szekrényeiben tárolják őket, selyempapírral és nejlonnal védve. Amikor először láttam ezt a rendszert működésben, meg kellett állapítsam, hogy Annus néni a legkorszerűbb muzeológiai kívánalmaknak megfelelően kezeli a templom terítőit, komolyabb tisztítási problémák esetén pedig nem restell szakmai segítséget kérni. (Papp Erzsébet, a szentendrei Skanzen egykori textil-restaurátora magyarázta el nekünk például, hogy makacs zsírfoltot csupán benzinnel eltávolítani nem lehet, szükség van egy kiegészítő anyagra; hintőporra, amely a kioldott foltot magába tudja szívni, majd könnyen eltávolítható.) Annus néni nemcsak karbantart, de alkot is: 2007-ben, a templom felszentelésének 100. évfordulójára egy teljes, új ünnepi terítőkészletet varrt és hímzett a gyülekezetnek ajándékba. Pedig nem varrónő; nyugdíjazásáig postás volt, a varrást, kézimunkát otthon tanulta. Az adományt, az aranyszálás garnitúrát karácsonykor láthatják a hívek.

Annus néni 1996 óta gondozza a katolikus templom terítőit plébániai mosókonyha híján saját otthonában. A nappali ilyenkor átalakul vasalószobává, ahol a polcon szentképek, szobrocskák és búcsús emlékek sorakoznak a családtagok, főleg a dédunokák fényképei mellett. Azt pedig csak bennfentesek tudják, hogy a vitrinajtó mögül micsoda Michelin-csillagos almáspite kerül az odatérő vendég elé. A textilek templomi cseréjében segítő társai is vannak (Naca néni, Magdi, Erzsébet és én), de időnként, amikor a korpuszt kell nagybőjtben letakarni az oltár mögötti feszületen, vagy körmenetek előtt a súlyos baldachint kell összeállítani, veje, Gyuri is besegít.

Annus néni 25 év után idén ősszel átadta a stafétabotot, nevezetes varró-javító neszesszerét. Szerencsére jó egészségnek örvend, csak úgy érzi, most már sok neki ez a feladat. Munkánkat, reméljük, tanácsaival és lelkes jelenlétével még hosszú évekig segíti. Bár ezüst körmöcskét sose láttam, biztos vagyok benne, hogy ő is tündér.

Szabó Zsuzsanna

KOMPOSZTLÁDÁK ÉS BARNA KUKÁK MINDEN KERTBE!

ZÖLD HÍREK

Egy korábbi pályázat eredményeként rövidesen komposztládák és a zöldhulladék gyűjtésére szolgáló barna kukák kerülhetnek a budakalászi családi- és társasházak kertjébe. A beszerzés hazai és uniós forrásból történt, amit a Nemzeti Fejlesztési Programiroda bonyolított le. Az elhúzódozó projekt egyeztetései után a pályázat keretében további korszerű eszközökről is gondoskodott az önkormányzat. A családi házak lakói és a társasházak közösségei 2021. december 31-ig jelezhetik igényeiket.

Három éve tartó hosszas előkészület után végre megérkeztek az első szállítmányok. A műszaki átadás-átvételek után januárban megkezdődhet a komposztáló edények és a barna kukák kiosztása a budakalásziaknak, amit egy regisztrációs rendszer fog segíteni.

A barna kukákból egy darab 120 vagy 240 literes választható. A társasházak akár 1100 literes hulladékgyűjtő edényeket is igényelhetnek; **a 310 literes komposztáló edényekből pedig több is kérhető.** **2021. december 31-ig az erre rendszeresített lakossági on-line űrlap** (www.budakalasz.hu) **kitöltésével jelezhetik igényeiket a budakalásziak.**

A társasházak közösségei a közös képviselő útján az info@budakalasz.hu címre szintén az év végéig küldhetik el kéréseiket. Az edényzet méretével és darabszámával kapcsolatos kívánságokat a hivatal a regisztrációk sorrendjében és a rendelkezésre álló készlet erejéig figyelembe fogja venni.

A 2022. januárban 65. életévüket már betöltött budakalásziaknak az önkormányzat házhoz szállítja az előzetesen igényelt eszközöket. Azok a 65 év felettek, akik online nem tudják kitölteni az igénylőlapot, a december eleji karácsonyi csomagátadás alkalmával az önkormányzat munkatársai segítenek, illetve a mintaedényzetet is meg lehet majd nézni a Faluházban. Az űrlap kitöltéséhez számukra 2022. január 4-én, 5-én és 6-án a hivatali időben további személyes segítséget kínálunk a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálatán.

A közel 150 milliós pályázat keretében egy nagyteljesítményű mobil ágapító, két teherautó és egy homlokrakodó is Budakalász birtokába kerül. **Ezzel az eszközökkel jövőre egy házhoz menő korszerű zöldhulladék-kezelési szolgáltatást fogunk indítani, hogy a kertekben levágott vastagabb ágak ledarálva mulcsként a ház körül hasznosítható vagy elszállítható legyen.**

A programnak köszönhetően az egyszerhasználatos műanyag zsákok tömegét Budakalászon barna kukák váltják fel, ami fontos lépés környezetünk megóvása érdekében. **Lényeges tudnivaló, hogy jövőre a szolgáltató nem küld zöldhulladék-zsákokat, 2022 márciusától a barna kukákból fogja elszállítani a zöldhulladékot.** A többlet zöldhulladék elszállítására szükség esetén a szolgáltató továbbra is forgalmaz majd saját műanyag zsákokat, amelyet a barna kuka mellé kell kihelyezni. A tavaszi és őszi korlátlan zöldhulladék-szállítások megmaradnak, az előre meghirdetett időpontokban a zöldhulladék a már megszokott módokon kihelyezhető lesz.

Dr. Göbl Richárd átadta a „Szép kertek, gondozott környezet 2021” pályázat díjait

A díjazottak Hermes ajándékutalványt, emléktáblát és oklevelet kaptak.

Első helyezett: **Furik Zoltán**, Szentendrei út; második helyezett: **Vidák Andrea**, Holló utca; harmadik helyezett: **Mick Sándorné**, Lejtő utca. Különdíjban részesült: **Urbánné Szegedi Andrea**, Jókai utca és **Félegyházy Péter**, Luppasziget, Platán sor.

Gratulálunk a nyerteseknek!

KÖZÖSSÉGI TERVEZÉS: 3000 NÉGYZETMÉTEREN MEGÚJUL AZ OMSZK PARK JÁTSZÓTERE ÉS A FITNESSPARK

Közösségi tervezésre hívtuk a lakosságot az Omszki parkban található játszótér és fitness park megújítása kapcsán. Minden várakozást felülmúlóan 257-en töltötték ki az online kérdőívet, amit ezúton is köszönünk.

A kérdőívből kiderült, hogy a többség, a nagyobb, mászásra, csimpaszkodásra alkalmas eszközöket, a növényállomány bővítését, valamint a jelenlegi burkolat öntöttgumira, illetve gumilapra cserélését részesíti előnyben.

A játszótér kiegészítő elemei közül a választás a jól megközelíthető ívökút, a kerékpártámasz, a hulladékgyűjtő és a jelenleginél több pad kihelyezése mellett szólt.

A válaszadók többsége a meglévő, de még felújítható játékok javítása és más helyszínen történő szállítása mellett foglalt állást. Az áthelyezés lehetőségét a közeljövőben minden szempontból megvizsgáljuk, a szükséges egyeztetéseket lefolytatjuk.

98 egyéb javaslatot kaptunk: nagyon sokan köztéri illemhelyet kértek, de ennek tervbe emelését a mostani keretösszeg sajnos nem teszi lehetővé. A későbbi fejlesztéseink során ezt a kérést figyelembe vesszük.

Az egyéni véleményeket közlők között fele-fele arányban szerepelt igényként a kicsik (1-5 éves korosztály), valamint az iskoláskorú kiskamaszok megszólítása.

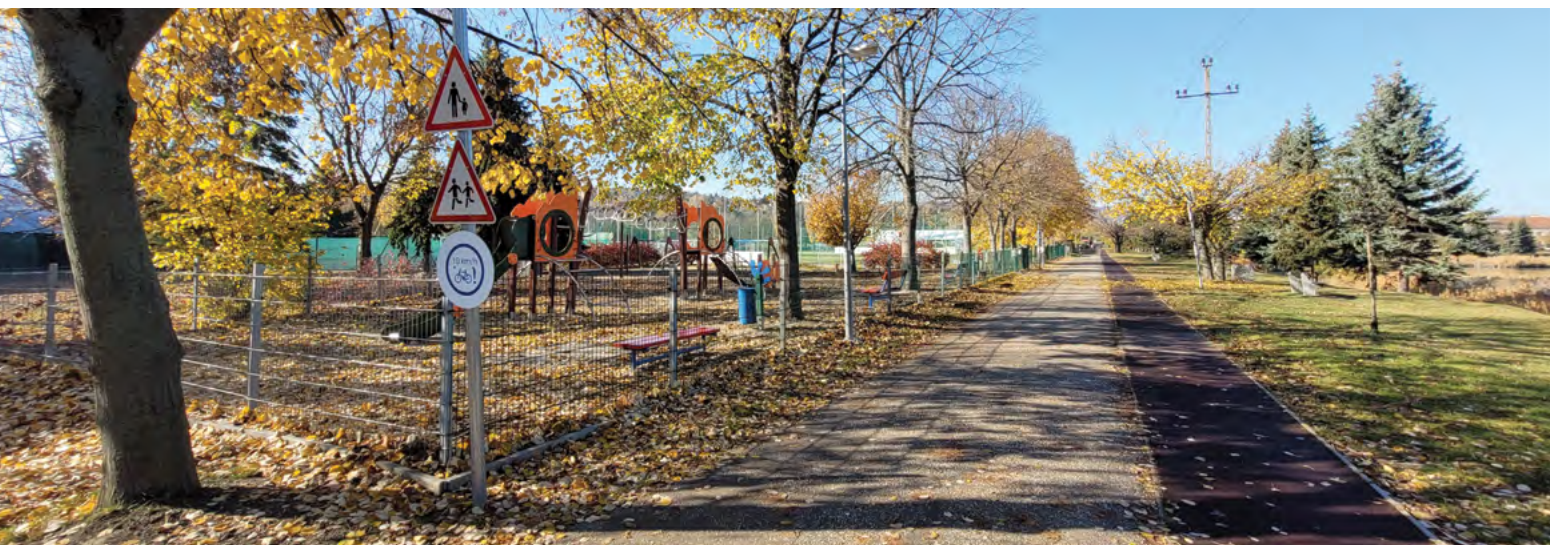
Többen kérték a tartós, jó minőségű játszóeszközökre való törekvést, az akadálymentes megközelíthetőséget, a napelemes éjszakai világítást, valamint a tűző nap elleni árnyékolást.

Rengeteg kérés fogalmazódott meg pingpongasztal, valamint köteles, hálós mászóka kihelyezésével kapcsolatban, illetve külön megkeresést kaptunk a kisbabáknak szóló babaülőke bevezetéséről is.

A játszótér használók véleménye fontos számunkra, ezért a kért szempontokra érkezett válaszok figyelembevételével kezdjük meg a tervezési folyamatot. A tervező – aki szintén helyi lakos – véleménye előzetesen több pontban megegyezett a válaszadók körében népszerű elemekkel. A tervezésnél fő szempontként fog szerepelni a meglévő növényállomány védelme és annak fejlesztése. Egységes megjelenésű, az Omszki parkba szervesen illeszkedő, jó atmoszférával rendelkező, időtálló, fenntartható, minden korosztály igényeit kielégítő játszótér kialakítására fogunk törekedni.

Legközelebb december 13-án, a Faluházban találkozunk egy kottentlen beszélgetéssel egybekötött, előzetes koncepció tervek bemutató lakossági fórumon, ahol folytatjuk a játszótérrel kapcsolatos lakossági egyeztetést.

Gyergyai Tóth Erika tájépeítés

Az iskolák is részt vettek a közösségi faültetésben

A közösségi faültetésen a budakalászi iskolák osztályai is részt vettek, akiknek a Téglási András utcában a Kerekerdő Kertépítő Kft. szakemberei előadással egybekötött faültetési bemutatót tartottak.

A faültetésen az iskolákból összesen hat osztály vett részt különböző időpontokban. **Köszönjük a Kalász sulit, Telepi sulit, valamint a Patakpart sulit tanárainak és diákjainak a részvételt és a segítséget.**

Tél, csúszós utak és járdák

A város saját kezelésben lévő közútjait megbízott vállalkozóval tisztíttatja az Önkormányzat. Az évek óta bevett gyakorlat szerint a síkosságmentesítés a település gyűjtőútjaira, közintézményekhez vezető – és azok körüli utakra, valamint azon lakóutcákra-utcaszakaszokra terjed ki, amik fekvése, lejtéviszonyai okán szükséges a hókotrás/sózás. A vállalkozó a hókotrást/sózást azonnal megkezdi, amint azt az időjárás ezt szükségessé teszi.

A város fő közlekedési útjai (Budai út, Pomázi út, Damjanich utca, Szentendrei út, Ország út, József Attila utca, Ady Endre utca, 11. sz. főút, a Luppa szigeti út egy része) a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Pest Megyei Üzemigazgatósága kezelésében vannak; ezeken a szakaszokon ők végzik a síkosságmentesítést. Az Önkormányzattal nem hangolják össze a munkálatokat, így előfordulhat, hogy míg a saját kezelésű útjainkon már biztonsággal lehet közlekedni, addig az országos főutakon még nem történt meg a kotrás, sózás.

A város közintézmények körüli, valamint azok közvetlen megközelítésére szolgáló járdáit, a parkok sétányait, a kerékpárutak belterületi szakaszait a Polgármesteri Hivatal közterület fenntartó csoportja tisztítja, azonban előfordulhat, hogy a lakóingatlanok előtti járdaszakaszokat az ingatlanok tulajdonosai csak késve tisztítják meg, így a járdán közlekedve is számítani kell csúszásveszélyre. Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a Közösségi Együttélés Szabályairól szóló 11/2015. (IV.30.) Önkormányzati rendelet alapján az érintett ingatlan tulajdonosának, használójának kötelezettsége az ingatlan előtti járdaszakasz síkosságmentesítésének elvégzése.

A legjobb tűzijáték az, amit nem lőnek ki

Még nem tudni, hogy döntenek-e a jogalkotók az idei szilveszteri időszakban a pirotechnikai eszközök használatáról. Az állatok és állattartók örömeire tavaly nem legalizálták az újév körüli napokra sem a tűzijátékot, petárdákat.

Az idei évben még nem döntöttek a jogalkotók a szilveszteri tűzijátékkal kapcsolatban.

A durranások az állatokat megijeszítik, számos kutya elköborol, de a macskákat, a városunkban szép számmal élő lovakat vagy éppen a vadállatokat is hatalmas stressznek tesszük ki.

A felelős állattartók megóvhatják kedvenceiket, amennyiben néhány alapvető szabályt betartanak:

- az otthon tartott házi kedvencet a tűzijáték idején zárt helyen tartjuk,
- a biztonság kedvéért tegyük kedvencünk nyakába a gazdi elérhetőségét tartalmazó bilétát, hogy ha szükséges az esetleges megtaláló kapcsolatba léphessen a gazdival,
- ha megtörtént a baj és a házikedvenc megszökött, érdemes a lakhely legalább 10 kilométeres körzetében keresni, hiszen az ijedt állatok rövid idő alatt nagy távokat is megtehetnek. A Budakalász területén befogott kóbor kutyákról a városrendészet tud felvilágosítást adni.
- maradjunk otthon velük, és nyugtassuk meg őket jelenlétünkkel.

I. KÖRZET

Alsóvár u.	József Attila u.	Orom u.
Apát u.	Kacsa u.	Ország u.
Arany János u.	Kakukk u.	Patak u.
Árpád u.	Kakukkfű köz	Petőfi tér
Ártér u.	Kálvária u.	Petőfi u.
Attila u.	Kanokon u.	Platán sor
Bagoly u.	Kántor u.	Ponty u.
Bánya u.	Káplán u.	Posta köz
Barackos u.	Káposztás köz	Püspök u.
Barbara köz	Kedves u.	Rákoczi u.
Batthyányi u.	Kertész u.	Rév u.
Berdó köz	Keskeny u.	Sekrestyés u.
Berdó u.	Keszeg u.	Sugár u.
Bethlen u.	Kinizsi u.	Süllő u.
Bocskai u.	Kispap u.	Széchenyi u.
Bozót u.	Klinger Henrik u.	Szent László köz
Budai u.	Klisovác u.	Szent László u.
Busa u.	Kominka köz	Szentendrei u
Búzavirág u.	Kórház u.	Szirt u.
Csárda u.	Kömény utca	Taván u.
Csuka u.	Körömvirág köz	Téglási András u.
Dévér u.	Lehel u.	Telkes u.
Dobó u.	Lupaszigeti út	Tó u.
Dolina u.	Lovas dűlő	Toboz u.
Duna sétány	Málna u.	Tópart u.
Eper u.	Mandulás u.	Töltés u.
Fenyves u.	Márna u.	Tulipán u.
Fészek u.	Martinovics u.	Tücsök u.
Fűzfa u.	Mátyás u.	Vadalma u.
Galagonya u.	Meggy u.	Vadkörte u.
Gátór u.	Menta köz	Vincellér u.
Gyöngyvirág u.	Ministráns u.	Víztorony utca
Harcsa u.	Munkácsy u.	Völgy utca
Harmat u.	Napsugár u.	Zrínyi u.
Hulladékudvar	Nyitnikék u.	Zsálya u.
József Attila köz	Omszk park	

II. KÖRZET

Ady u.	Hársfa u.	Óbuda u.
Áfonya u.	Határ u.	Ökörszem u.
Árok u.	Hegyalja u.	Pacsirta u.
Árvácska u.	Holló u.	Pataksor u.
Barát u.	Iparos u.	Pipacs köz
Batsányi u.	Iskola u.	Pipacs u.
Béke sétány	Jankovics Gy. u.	Pomázi u.
Bem u.	János u.	Puttony u.
Berkenye u.	Jókai u.	Püspök u.
Bimbó u.	Kamilla u.	Ribiszke u.
Bodza u.	Kankalin u.	Rózsa u.
Bokros köz	Kálvária u.	Sas u.
Bokros u.	Kék Duna u.	Scholz Ferenc u.
Boróka köz	Kereszt u.	Sólyom u.
Ciklámen u.	Kert u.	Som u.
Cinege u.	Kikerics u.	Sport u.
Csalogány u.	Kilátó u.	Sugár út
Cseresznyés u.	Kolónia u.	Szalonka köz
Csillagvirág u.	Kosbor u.	Szalonka u.
Damjanich u.	Kossuth u.	Szedér u.
Deák F. u.	Kovács Lajos u.	Szegély u.
Diófa u.	Kőbányai u.	Szegfű köz
Domb u.	Köves u.	Szegfű u.
Dombház u.	Kővirózsa u.	Szeglet u.
Egres u.	Lejtő u.	Szerb köz
Erdőhát u.	Levendula u.	Szérűskert u.
Fácán köz	Liget köz	Szóló u.
Fácán u.	Liget u.	Szőlőskert u.
Fecske u.	Liliom u.	Szűret u.
Felsővár u.	Lugas u.	Táncsics u.
Fűrj u.	Magyar u.	Tanító köz
Fűves u.	Máli Péter u.	Tanító u.
Galamb u.	Mályva u.	Templom u.
Gém u.	Márton Á. u.	Tövis köz
Gerinc u.	Meggyfa u.	Tövis u.
Golgota u.	Mély u.	Tündérvirág u.
Gyár u.	Meredek köz	Vasút sor
Gyümölcsös u.	Meredek u.	Virág köz
Gyümölcsös köz	Mező u.	Virág u.
(Berdó utcai oldal)	Nádas u.	Wesselényi u.
Hajnalka u.	Nárcisz u.	Zöldfa u.
Hargita u.	Néfelejcs u.	Zichy A. u.

Korlátlan zöldhulladékgyűjtési napok:
2022.04.05 | 2022.04.07 | 2022.11.22 | 2022.11.24

A januári zöldhulladékgyűjtés során csak a díszektől mentes fenyőfák kerülnek elszállításra.

A kommunális hulladékot a megszokott rendben, hétfőn, szerdán és pénteken szállítja el a szolgáltató a három budakalászi körzetből.

Körzet	Gyűjtés típusa	Január	Február	Március	Április	Május	Június
I. körzet	szelektív	25	22	29	26	24	21
	zöldhulladék	14, 28	—	22	5, 19	3, 17, 31	14, 28
II.körzet	szelektív	27	24	31	28	26	23
	zöldhulladék	17, 31	—	24	7, 21	5, 19	2, 16, 30

Körzet	Gyűjtés típusa	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
I. körzet	szelektív	26	23	20	18	15	20
	zöldhulladék	19	2, 16, 30	13, 27	11, 25	8, 22	—
II.körzet	szelektív	28	25	22	20	17	22
	zöldhulladék	7, 21	4, 18	1, 15, 29	13, 27	10, 24	—

Kutyatartás, hogyan kezdjem?

Kutyát tartani életforma. Akik egyszer rákaptak az ízeire, nehezen vannak meg enélkül a „fűszer” nélkül. Rövid írásunkban a kutyatartást vettük görcső alá.

Hol tartasuk?

Kutyát régebben főként a ház védelme miatt tartottak, jellemzően kertés házakban. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy manapság erre a korszerű riasztók, kamerák megfelelőbbek, hosszú távra tervezve gazdaságosabbak is. **Inkább azért tartunk kutyát, mert szeretünk vele időt tölteni, lehetőségünk és szándékunk van hosszú távon is vele sétálni, foglalkozni.** Hiába van a kutyának nagy területe a kertben, az ingerszegény környezetben, a falka nélkül nem fogja jól érezni magát. Kerti tartás esetén mindenképp szükséges egy jól szigetelt kutyaház, emellett jó, ha tudjuk, hogy 15 kg alatti és rövid szőrű fajták számára nem ideális a kizárólag kerti tartás.

Hogyan tartasuk?

Kedvenceinknek – akárcsak nekünk – testi egészségükön túl a lelki, *mentális egészségük is nagyon fontos.* A mentális és pszichés problémák éppúgy kihatnak testi egészségükre, mint az embereknek. Arról nem beszélve, mennyivel könnyebb egy kiegyensúlyozott kutyával sétálni és egyáltalán együtt élni. Egy ilyen kutyával való együttléte a mi mentális egészségünkre is pozitív hatással lesz. A dolog tehát *oda-vissza* hat.

És hogy mi kell a kiegyensúlyozott kutyához?

- **Szerezzük be megbízható helyről,** ha fajtakutyát szeretnénk, megbízható kennelből vegyük! Az apróhirdetések közt talált olcsó kiskutyát hirdető, javarészt a „szaporítók” közé tartozik, és a hordozott betegségek miatt az ilyen olcsó kutyák tudnak végül nagyon sokba kerülni.
- **Tápláljuk minőségi eleséggel** korának és állapotának megfelelően. A részletek most nem férnek e cikk keretei közé, egy későbbi írásunkban még visszatérünk erre.
- **Mozgassuk, sétáltassuk** minden nap a kutyát, mert nagyon igényli a többi kutya társaságát és a testmozgást. A séta ráadásul nekünk is jót tesz. Ha úgy adódik, hogy erre átmenetileg nincs lehetőségünk, sokat segít, ha kutyánapközibe visszük kedvencünket, ahol szakértő felügyelet mellett játszhat a többi kutyával. A legtöbb kutyaiskolában van napközi szolgáltatás.
- **Kiképzés:** ha szeretnénk, hogy kutyánk tisztában legyen az alapvető szabályokkal, akkor mindenképp forduljunk szakemberhez a kiképzése során. *Legyen ő akár egy 2 kg-os csivava, akár egy 50 kg-os dán dog, a kiképzés mindenképp meghálálja magát.* Kutyaovodába már 3-4 hónaposan elvihetjük az alap oltások után, hogy szokja a többi embert és kutyatársat. 6-8 hónaposan pedig kutyaiskolával folytathatjuk a munkát.
- **A betegségek megelőzése** mindig hatékonyabb és olcsóbb, mint a kezelés. Legyünk előrelátók, a szükséges oltásokat, parazita ellenes kezeléseket (kullancs, bolha, férgesség, szívférgesség, hogy csak a legfontosabbakat említsük) ne mulasszuk el. A kellő gondoskodáshoz Budakalászon három rendelő közül is választhatunk változatos nyitva tartással (dr. Szalkai László Rendelője, Zöldövezet Állatorvosi Rendelő, Főnixvet Állatorvosi Rendelő).

Mi ezt az életformát választottuk: dr. Kovács Márta és kutyája Cikesz (Főnixvet Állatorvosi Rendelő), dr. Kassay Viktória és kutyája Szellő (Zöldövezet Állatorvosi Rendelő), dr. Szalkai László és kutyája Vihar

Való ez nekem?

Jól gondoljuk át, hogy mik a képességeink és lehetőségeink a kutya gazdjaként (fizikailag vagyok olyan állapotban, hogy elbírok egy nagyobb testű kutyával? Tudom fizetni az ellátását túl az etetési költségeken? Lesz időm vele foglalkozni naponta?). Inkább *aludjunk rá egyet*, ha felmerül a kutyatartás ötlete, különösen, ha még nem volt kutyánk. Ha gyerekeink szeretne kutyát, fontoljuk meg: *a kutyatartás csak úgy működik, ha a felnőtt lesz a kutya gazdája.* A gyerekek sokat segítenek, ha gondoskodni kell a kedvencről, de nem képesek egy kutya gondozását teljes értékűen ellátni, és magasabb hangjuk, „kölykös” viselkedésük miatt a kutya nem fogadja el őket felettes falkavezérnek, márpedig a rangsor alapvető kérdés a kutyakiképzés során.

Állatok és a koronavírus

Elkaphatják az állatok a koronavírusot?

Az állatoknak is vannak koronavírus okozta betegségeik, melyek emberre nem terjednek át (bélygulladást, macskákban hashártyagyulladást okozó típusai léteznek). A SARS-CoV2 vírus megjelenését esetenként leírták néhány állatfajban (nyércfélék, fehér farkú szarvasok, nagymacskafélék). Házi kedvenceink közül a macskák fogékonyabbak, de rendkívül ritka a megbetegedés, Magyarországon nem tudunk ilyen esetről.

Mi elkaphatjuk kedvenceinktől a koronavírusot?

A SARS-CoV2 vírus esetében nincs leírt eset arról, hogy emberi fertőzés történt volna a házikedvenc miatt, ez rendkívül valószínűtlen. A kutyában, macskában bélygulladást vagy hashártyagyulladást okozó koronavírusot nem kaphatjuk el.

Mire figyeljünk?

Fontos figyelni arra, hogy ha állatunk, vagy mi magunk köhögéssel-orrfolyással-lázzal járó betegségben szenvedünk, akkor inkább tartunk távolságot, mert az állatok szőrére kerülő vírus a bundán, mint „ragályfogó tárgyon” egy ideig túlélhet, fertőzési forrás lehet. Ha kedvencünk beteg, kérjük állatorvos segítségét, illetve ha lebetegszünk, vegyük fel a kapcsolatot a házi orvosunkkal.

A budakalászi állatorvosok

INTERJÚ

EGYÜNK JÓL, JÓT!

Interjú Szöllősi Rékával a fenntartható élelmiszer-fogyasztásról

A Budakalászon élő élelmiszer-politikai elemző, tanácsadó és szakíró, korábban a Felelős Élelmiszergyártók Szövetségének vezető munkatársa, jelenleg szabadúszóként dolgozik.

Napjainkban a klímaválság kapcsán egyre gyakrabban hallani a fenntarthatóságról. Ez mit jelent pontosan?

A fenntarthatóság azt jelenti, hogy a jelenlegi szükségleteink kielégítésével a következő generációkat ne akadályozzuk meg ugyanebben. A fenntarthatóság lényege tehát az, hogy úgy éljünk, hogy az értékeinket, a természeti környezetet megfelelő állapotban át tudjuk örökíteni a jövő nemzedékeinek. Amikor a globális felmelegedésről, a biológiai sokféleség vészes csökkenéséről van szó, sokat hallunk arról, hogy a klímaváltozás szó szerint a konyhaasztalon heverő téma. A Föld lakossága ugyanis a klímaváltozást leginkább az élelemre gyakorolt hatásain keresztül fogja érzékelni. Ezért is sokan egyetértenek abban, hogy a fenntartható életmód irányába tett egyik legfontosabb és legnagyobb hatású változtatás a táplálkozásunk átalakítása.

Sokan a táplálkozás átalakítását úgy valósítják meg, hogy átérnek a vegetáriánus, vegán életmódra. Mi a baj a húsfogyasztással?

- Az egyik nagy kihívás az emberiség számára a növekvő népesség. Számítások előre vetítik, hogy 2050-re a Föld népessége a jelenlegi 7,9 milliárdról 9-10 milliárdra fog növekedni. Emiatt a jelenlegihez képest lényegesen több élelmiszert kell majd előállítanunk úgy, hogy a mezőgazdasági területeket és az élelmiszer-előállítás károsanyag-kibocsátását nem lehet tovább növelni a fenyegető klímaválság mérséklése érdekében. Ezért a termelés hatékonyságát úgy kell növelni, hogy közben a környezetünkre az emberi tevékenység által eddig gyakorolt káros hatások következményeit még helyre is kell hoznunk.
- Ennek érdekében biztosan meg kell változtatni például az állattenyésztés gyakorlatát. Jelenleg a Föld mezőgazdasági termelésbe bevont területeinek 83 százaléka fordítódik az állattenyésztésre és a mezőgazdaság üvegházhatású gáz kibocsátásának jelentős része is ebből; elsősorban a szarvasmarha tenyésztésből származik. A kutatások szerint hússzor több terület szükséges egy húsevő ember táplálásához, mint egy növényi alapon étkezőéhez és a jelenlegi mezőgazdasági művelésre fordított terület fele is elég lenne abban az esetben, ha az emberiség áttérne a növényi alapú táplálkozásra. Ebből az következik, hogy az előbb említett szükségszerűségek miatt biztosan át kell majd alakítani a haszonállattenyésztés és húsfogyasztás jelenlegi gyakorlatát. Ez azt jelenti, hogy a jelenleg túlnyomó többségében alkalmazott nagyüzemi tartás helyett a

helyi környezeti adottságokat figyelembe vevő, környezetbarát módszereket kell majd alkalmazni. Azonban a világon nagyon sok helyen vannak olyan területek, ahol az élelmiszer-termelés szinte egyetlen lehetséges módja az állattenyésztés: gondoljunk például az alpesi legelőkre. Ugyanakkor minden olyan területen, amely alkalmas rá, olyan növényeket kellene termeszteni, amelyeket közvetlenül el tudunk mi magunk fogyasztani és nem az állatok etetésére használjuk fel. Bizonyos mértékű állattartásra pedig mindenképpen szükség van, hiszen a természetes trágya nélkülözhetetlen a talajok egészségének megőrzéséhez.

- A kevesebb állati eredetű termék fogyasztása egészségügyi szempontból is fontos lenne, különösen igaz ez itthon, ahol európai összehasonlításban sajnos nagyon kevés zöldséget és gyümölcsöt eszünk. Világszerte között vagyunk az életmóddal összefüggő nem fertőző betegségek elterjedtségében. Ide tartoznak a táplálkozással összefüggő egészségügyi problémák.
- Nem lehet kikerülni a haszonállattartással összefüggő etikai problémákat sem, amelyek különösen a Z generáció fogyasztóvá válásával egyre hangsúlyosabban fognak megjelenni a társadalmi párbeszédben. Világszerte már ma is sokan azért nem esznek húst és tejtermékeket, mert úgy gondolják, hogy nincs jogunk kizsákmányolni az állatokat, ha egyszer enélkül is tudunk táplálkozni.

Élég lenne, ha kevesebb állati eredetű élelmiszert fogyasztanánk? Nehezen tudom elképzelni, hogy egy hússzerető ember könnyen át tudna állni a húsmentes életmódra.

Meg kellene találni egy egészséges egyensúlyt, amihez biztos, hogy a mostani húsfogyasztás mértékét jelentősen csökkenteni kell, különösen a világ gazdagabb térségeiben, így természetesen Európában is. A klímaválság megelőzése érdekében mindannyian tudunk tenni, minden kis lépésünk számít. Nem kell mindenkinek vegánnak lennie, ha húsevőként tartunk legalább egy húsmentes napot a héten, vagy kicsit csökkentjük a húсок adagját, vagy bizonyítottan az állatjólétet hangsúlyosan figyelembe vevő előállítótól vásárolunk, akkor azzal már sokat tettünk a környezetünk megóvásának érdekében.

Nemrég költöztetek Szentistvántelepre. Miért éppen Budakalászra esett a választásotok?

Körülbelül 20 éve jártam először Szentistvántelepen egy gyermekfogászon a kisfiammal, éppen a cseresznyefa virágzás idején. Teljesen lenyűgözött a látvány. Amikor úgy döntöttünk, hogy Budapestről kicsit kijebb költözünk, akkor eszembe jutottak Budakalász virágba borult utcái és ide húzott a szívem. Hat éve jöttünk ide élni és ezt a döntésünket sosem bántuk meg. Itt nyugodtabb, emberléptékű és természetközeli életet élhetünk a kutyáinkkal, tyúkjainkkal együtt.

Honnan jött az ötlet, hogy tyúkokat szeretnétek tartani?

Amikor beköltöztünk a házukba, akkor a kert végében ott volt egy elhagyatott tyúkudvar, és ezzel lehetőségem nyílt arra, hogy egyszer majd én is vidéki nagymamám nyomdokaiba lépjek,

legalább a tyúkok tartása terén. De csak tavaly tavasszal, a világjárvány által okozott változások hatására fogtunk neki a tojás-projektnek. Merthogy a csirkéket mi a tojás miatt neveljük és a tyúkjaink remélem, végelgyengülésben fognak elpusztulni. Bár a nagyszüleimtől gyerekkoromban sok mindent elleshettem a baromfi-tartásról és kedves, gyakorlott tyúktartó szomszédunk is sokat segített, igyekeztünk alaposan felkészülni az állatbarát tartási körülmények biztosításával és vakcinázott állatok beszerzésével. Szerintem érdemes erre odafigyelni, mert az egészségük igen törekeny akkor is, ha szabadtartásban vannak. Mi egyébként bábolnai tojóhibrideket tartunk, ami arról híres, hogy szinte egész évben minden nap tojik. Először három lányt hoztunk el, majd idén tavasszal még kettőt, mert annyira finom a házi tojás, hogy három tojó végül nem volt elég a családnak.

Mit tanítottak neked a „cifra tollas, kapirgáló egyedek” az elmúlt lassan két évben?

Először is a tyúkoknak is van saját személyisége, jobb és rosszabb napja, legjobb barátnője és érzelmei is. Az embereket és egymást is meg tudják különböztetni, hanggal és testtartással is sokféle dolgot tudnak kommunikálni egymásnak és az embernek a történésekről. Vannak köztük kifejezetten szelídek, mások pedig inkább tartják a távolságot. Mindent imádnak megenni, ami piros, ezért ilyen körömlakokban ne próbálkozzunk a simogatással. Ha a tyúkjainkra nézek, eszembe jut, hogy mennyivel sivárabb életük lenne egy ipari telephelyen, mennyire „leföldel” és összekapcsol a természettel a velük való foglalatalkodás. A haszonállatok jólétének javítása az egyik elsődleges feladat a fenntarthatóbb élelmiszer-ellátás felé vezető úton. A tyúkok ketreces tartását Magyarországon is mielőbb be kellene fejezni. Másodsorban nagyon felemelő érzés a tyúkokkal is megtapasztalni az állat és ember között, a kölcsönös tiszteleten és előnyökön alapuló kapcsolat kialakulását. Van abban valami nagyon ősi, alapvető és megnyugtató, amikor az ember lecsukja laptopot, kimegy a kertbe, felhúzza a gumicsizmát, felkapja a gereblyét, lapátot, előveszi a megszáritott fűvet és a szomszéd asztalostól kapott forgácsot és kitararítja a tyúkokat. Világéletemben tartottam kedvencként állatokat (most is van három kutyánk és egy nyuszink is), de nyilván a tyúkok hatására jutottam el oda, hogy nagyon is átérzem azt az élelmiszer-fogyasztással kapcsolatos kutatásokban naponta előkerülő jelenséget, hogy mit jelent a fiatalabb generációkban a hús – és állati termékek fogyasztásának etikai elutasítása.

KÖRNYEZETÜNK

BUDAKALÁSZI DUNA-PART

Budakalászon a településrészek átjárása gyakran még a gyalogost is kihívás elé állítja. A város erősen tagolt, a városrészeket összetartó közösségek lakják. A Budakalászi Duna-part fiatal településrész, épületei kevés kivétellel a 60-as évek után épültek, azonban a többi városrészhez képest, a Luppa-sziget kivételével még hangsúlyosabban elkülönül. Lakói azonban ismerik egymást és hasonlóan erős közösséget alkotnak, mint ahogyan az a város más részein tapasztalható. A budakalászi Duna-part megóvásának kérdése fontos nem csak az ottlakók, de az egész város számára. De hogyan emlékeznek vissza környezetükre a régi parti lakosok, vagy az ott dolgozók? Hogyan gondolkoznak azokról a változásokról, amiket a bőrükön éreznek?

Csonka Editet, Greilich Józsefet, Lányi Jánosnét, Pártai Luciát és Tugyi Lászlót kérdeztem arról, hogy milyen volt régen a Duna-part. A beszélgetések mindegyikében régi emlékek ütköztek a jelen változásaival. A kilencvenes évek kavicsos-sóderes Duna-partja, a kicsi, zavartalan gyalogos forgalom, a Lupa csárda, a Római partról érkező evezősök, a kiránduló családok és az összetartó közösség a régi parti lakosokban erős, nosztalgikus képekben jöttek elő. A múltban tett séták alatt viszont, mint kavics a cipőben, a helyiekből rendre előtört a megváltozott parti forgalom és más kellemetlen változások miatt érzett düh.

Nem találkoztam olyan Duna-parti lakossal, akit ne zavarna az EuroVelo 6 kerékpárút, ne gondolná úgy, hogy a gáton, vagy annak túloldalán kellett volna elvezetni a biciklis közlekedést. Greilich József szerint az átalakulást leginkább a motorcsónakforgalom megnövekedése jelenti a kerékpárforgalom mellett, illetve a Silver Dock építményei. Úgy látja, hogy a forgalmi szabályokat sem a parton, sem a vízben nem tartják be az emberek. A parton a kerékpárosok nincsenek figyelemmel arra, hogy a kerékpárút a Duna sétányon vegyes használatú, tehát nem csak az övék. A vízben száguldó nagy csónakok és jet-ski veszélyesek az evezősökre nézve.

Greilich József úgy emlékszik vissza a partra, hogy a komp kikötőjétől a Büdös árokig (Barát patak) nem voltak fák, hanem végig sóderes part húzódott. Közvetlenül a víz szélén megjelenő fák lassították a vízáramlást, így segítve az iszaplerakódást. Emléke szerint az erdő egy utcányival lett keskenyebb, illetve a kerékpárút vágta ki belőle egy sávot. A Duna sétány Natura 2000-es védelem alatt álló vízparti fainak környezetvédelmi okokból, árvízvédelmi megfontolásból való védelme a jelen megfontolása, nem pedig a régi megóvása. Amikor még volt mederkostrás, illetve kevesebb építmény tagolta a partot, a meder szélén a sodrás is erősebb volt és nem itt rakta le a folyó a hordalékát. Csonka Edit emlé-

keiben az emberek összetartó közösséget alkottak, a gyerekek nyugodtan csatangolhattak, nem kellett őket a száguldó kerékpárosoktól féltetni. Megtanították nekik a Dunával való együttélés szabályait. Tugyi László azonban emlékezett Tolnai István, egykori Luppa-szigeti gondnok elejtett mondatára, azaz, hogy a bicikliút erdei, gát felé forduló kanyarulatánál a mederben épült egy sarkantyú, ami megváltoztatta a sodrást, a sziget túloldalán felerősítve azt. A budakalászi Duna-part iszaplerakódása a kilencvenes évek vége felé erősödhetett fel és a lerakódott hordalékban telepedhettek meg a vízparti fák, tovább erősítve a part természetes épülését. Pártai Lucia kitért arra, hogy 1986 óta ezen a szakaszon nem volt vízgazdálkodás, mederkostrás. A Budakalászi felőli partot a víz természetes módon építi, a Luppa sziget oldalát pedig bontaná, ezért található a sziget partján végig kőmellvéd. A sodrás viszont természetes módon a sziget mellett a legerősebb, ott a legmélyebb a meder, ezért is volt a sziget déli csücskén a hajókikötő. A hordalékkal feltöltődő medernek kisebb a vízáteresztő képessége, azaz a hordaléklerakódással egyenesen arányos a növekvő árvízveszély. Lányi Jánosné a 90-es években tapasztalható beköltözési hullámot azzal magyarázza, hogy a 80-as, 90-es években nem volt a 60-as évekbelihez hasonló árhullám. Az új évezredben többször tapasztalt magas árhullámok meglepték a 90-es években odaköltözőket, a frissebb lakosok nem gondolták, hogy átalakul, azaz megszűnik a vízgazdálkodás és az emberi tevékenységgel, építményekkel terhelt folyótól várja majd az állam, hogy szabályozza önmagát. A régi Lupa csárda nagy, L alakú épülete már régen nem üzemel, ma egy magánház. Az újabb, de azóta szintén bezárt csárda a Duna sétányon található, az egykor szép kert díjas, vendégektől nyüzsgő épülete mára eladó sorba került. A parti vendéglátás figyelme a Lupa Beachre összpontosul, vendégek helyett a Beachre látogatók autói lepik el a partot, bár a páratlan hangulatú Ebihal büfé kitartóan üzemel.

A lakott területet elhagyva érünk az erdőbe. Az EuroVelo 6 friss nyomvonala előtt is térköves út volt benne, amit tíz éve alakítottak ki. Csonka Edit emlékeiben az igazi erdőbe még bakancsossal kellett járni, ha az ember kíváncsi volt rá.

Az erdőben sétálva számos halott, kidőlt, vagy álló csonka fatörzset láthatunk, aminek rovarvilága a madarak számára pó-

tolhatatlan. Itt megérthetjük, hogy hiába ültetünk a kivágott fák helyett újakat, számos madárfaj életéhez elengedhetetlenek a vastag, odú kialakítására alkalmas fatörzsek. Az erdő nem pusztán fák összessége, hanem egy összetett szövet, amit az emberi tekintet nehezen tud egységében átlátni. A talaját gombafonalak hálózák keresztül, akár a fák gyökérzetét összekapcsolva. Az avar alatt ritka virágok hagymái rejtőznek, például tavaszi tőzikéé, amik hollétéről gyakran csak az ott élők tudnak.

A víz áramlásának megváltozásával szigetek tűnhetnek el. A Tündérsziget bejárata erősen beiszapolódott, ha a folyamaton nem változtatunk, akkor egybenő a Szentendrei szigettel és átalakul az evezősök által jól ismert élőhelye.

Fotó: *Krisztinkovich Gabriella Lupasziget emlékek című könyve, 1989*

Színes fotók: Szabó Zoltán

A budakalászi Duna-part megóvása tehát összetett kérdés. A természetvédelmi szempontok, a környezetvédelmi megfontolások, a településkép megtartásának kérdése nagy kihívás. A part folyamatos átalakulás alatt áll, de ebben a városnak, az illetékes hatóságoknak és az itt élő embereknek is megvan a felelőssége.

Urbán Ákos

ADVENT

BUDAKALÁSZ ÜNNEPI DÍSZBEN

Budakalászon idén sem marad el az ünnepi hangulat. Az oszlopdíszeket az Ady Endre út, Budai út-Szentendrei út Faluházig terjedő ívében, a Pomázi úton a Nyitnikék Óvodáig, valamint a Damjanich utca elején csodálhatják meg az arra közlekedők. A Pataktart általános Iskola előtt újabb csatlakozás épült ki azért, hogy a Szentistvántelepi Általános Iskola és a Telepi Óvoda mellett az új iskola diákjainak is világítsanak az ünnepi fények. Karácsony közeledtével Lenfonó állomás felett található a legmeghittebb ünnepi dekorációk; a Betlehem, az adventi koszorú és a város karácsonyfája.

A Kárpátok őre szobor mellett elhelyezkedő csodálatos Betlehem szobrai Sáfár Benedek fafaragó keze munkáját dicsérik, melyeket szobrász-keramikus felesége, Sáfárné Szabó Viktória varázsolt még különlegesebbé kerámia elemekkel. Minden szobor más fából készült, gondosan, művészi érzékkel választották ki az alapanyagokat annak érdekében, hogy a természetes formák a legjobban érvényesüljenek. A Betlehemet idén a Képzőművész Kör fiataljai varázsolták még hitelesebbé az általuk festett gyönyörűen kidolgozott háttérrel.

A Betlehem közelében évről évre láthatjuk a városi adventi koszorút, ami a Faluház munkatársainak köszönhetően idén is új dekorációt kapott. A díszek színösszeállítása a karácsonyfa színeihez igazodik, ami szintén évről évre változik. A koszorút fedett lámpások és elemes gyertyák díszítik, melyek biztosítják a folyamatos világítást.

Fotók: Szabó Zoltán

Budakalász karácsonyfáját nyolc éve ültették el, hogy közös öröme legyen a városnak az ünnepi időszakban. Mára a fenyőfa duplájára növekedett, ezért a legmagasabb létráról sem tudták a díszítők elérni a tetejét. Ez az oka annak, hogy idén ipari alpinista segítségét kellett kérni, hogy a fenyő újra a tér ünnepi éke lehessen.

A karácsonyfa ebben az évben piros, fehér és a mézeskalács aranybarna színében pompázik. A díszek mellett pozitív, ünnepi meghittséget hordozó szavakkal díszített fatáblák láthatók, hogy minden arra járó hangulatát emelkedettebbé tegye. Az idei díszek különleges újdonságai a fából készült „mézeskalácsok”, amiket a Faluház munkatársai és a Képzőművész Kör ifjú művészei együtt festettek meg egyedivé téve a Budakalász fáját.

2021. decemberében először még két helyen is ünneplőbe öltözött a város. A Petőfi téren díszbe borult a szerb kereszt, ahol a díszek kizárólag természetes anyagokból készültek a különleges kovácsoltvas kerítésre. Díszkivilágítást kapott a Polgármesteri Hivatal homlokzata is. Az Omsz park oszlopaire felhelyezett szolid, hangulatos fenyőkoszorúk is újdonságnak számítanak a parkban sétálók örömére.

Gulyás Rita

BUDAKALÁSZI

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Каласу

A Hírmondó következő száma 2022. februárjában jelenik meg.

Felelős kiadó: Dr. Deák Ferenc

Szerkesztők: Urbán Ákos, Péterffy Gábor

Munkatársak: Gulyás Rita, Rosta Gábor

Fotók: Nagy Tamás, Szabó Zoltán

Tördelés: Ali Vali

Nyomtatás újrapiapír felhasználásával: Print Brokers Team Kft.

E-mail: hirmondo@budakalasz.hu | Telefon: 06 26/340-266

December 18. 16 óra

Negyedik adventi gyertyagyújtás

A Telepi Óvoda előadása, köszöntőt mond Nagel István alpolgármester, elhangzanak Kelemen László esperes, plébániai kormányzó atya adventi gondolatai.

Közös gyertyagyújtásra várjuk a budakalásziakat adventi hétvégénken, amelyekre a helyi oktatási- nevelési intézményekbe járó gyermekek önálló ünnepi műsorral is készülnek. A hagyományokhoz híven teljes advent idején a város karácsonyfája mellett a faragott betlehem is megtekinthető lesz a helyszínen. Az eseményt minden alkalommal közös teázással és kürtőskaláccsal zárjuk. Helyszín: Budakalász Lenfonó HÉV megálló, Kárpátok Őre szobor előtti tér.

Mentáskert - Kalászi Termelői Piac

Csütörtökönként 14-18 óra között a művelődési ház udvarán, december 16-ig

Köszönjük a látogatást és azt, hogy vásárlásukkal támogatják a hazai gazdákat!

2021. december 2. - 2022. január 31-ig

Szutor Katalin festőművész „A fény érintése” című adventi ikonkiállítása megtekinthető a Kávézóban, szeretettel várjuk önöket!

December 17. 20 óra

Cuki Presszó együttes koncertje

A Cuki Presszó zenekar 2014 őszén alakult. A csapat 2014. december 6-án debütált a Kós Károly Művelődési Házban, ahol korábban írt dalaik új köntösben, új értelmezést kaptak. A kezdeti sikeren felbuzdulva a fiúk úgy döntöttek, tovább folytatják. A zenészek korábban együtt játszottak Charlie Nice-szal és Gyenes Bélával is. Tagok: Sütő Lajos (gitárok, ének); Kondella Krisztián (ütőhangszerek); Kreisz György (basszusgitár). Vendégzenészek: Szöllősi Lajos (gitár), Kiss László (harmonika).

2022. január 07. 19 óra

A Lanner Kvartett újévi koncertje bécsi hangulatban

Várjuk Önöket keringőkkel, polkával, Joseph Lanner és a Strauss család műveivel, vendéglátással és pezsgős köszöntővel. Regisztráció: utto.vanda@koskarolyh.hu

PROGRAMOK A MAGYAR KULTÚRA NAPJA ALKALMÁBÓL

2021. dec. 9. - 2022. jan. 27.

Wieszt József grafikus és festőművész emlékkiállítása

A tárlaton a budakalászi kötődésű Wieszt József (1951-2007) festő- és grafikusművész műveiből válogatott anyagot tekinthetik meg az érdeklődők. Az alkotások egyik fő témája az emberi tevékenység természetére gyakorolt hatása, illetve a kettő viszonya, ugyanakkor a kiállítás tükrözi Wieszt József művészi és tematikus sokoldalúságát is. A belépés ingyenes.

2022. január 14. 17 óra

A Bogár Muzsika együttes koncertje gyerekeknek

Az elsősorban gyerekekhez szóló Bogár Muzsika zenekar egyedülállónak számít a hazai zenei palettán. Előadásaik zene-központúak, sok interakcióval, a kicsik számára jól érthető szövegekkel szólítják meg kis közönségüket. A nagyszerű „Nagypapa pocakja”, „Bálnaszörp”, „Palacsintadal”, „Hóünnep” című dalok mellett Budakalászi koncertjűkön új lemezük anyagából is válogatnak, mely Francsovcics Judit kiváló verseire épül. A belépés ingyenes.

Az elegáns, szenvedélyes, vidám kamaraegyüttes színes repertoárral rendelkezik a klasszikus gyöngyszemektől az opera – és Broadway-sikerek zenéin keresztül egészen napjaink popzenéjéig. A koncert a Filharmónia Magyarország Végh Sándor Vonósnegyes Programjának támogatásával valósul meg. A belépés ingyenes.

2022. január 20. 19 óra

Az Á La Quartet kamarazenei koncertje

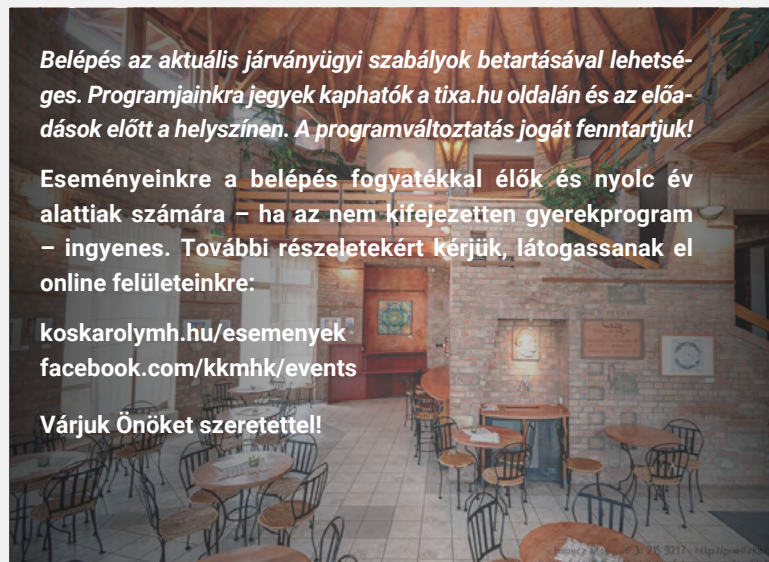
Az elegáns, szenvedélyes, vidám kamaraegyüttes színes repertoárral rendelkezik a klasszikus gyöngyszemektől az opera – és Broadway-sikerek zenéin keresztül egészen napjaink popzenéjéig. A koncert a Filharmónia Magyarország Végh Sándor Vonósnegyes Programjának támogatásával valósul meg. A belépés ingyenes.

2022. Jan. 22. 19 óra

beck@grecsó - Hoztunk valamit magunkból

Beck Zoltán és Grecsó Krisztián zenés irodalmi pódiumestje. Az írónál gitár van. A zenész meg felolvas. Grecsó Krisztián és Beck Zoli beszélgetnek, mert barátok, olvasnak, mert írnak, zenének, mert vannak dalaik. Bóbiták és Balázsolások egy időutazós, zenés irodalmi pódiumesten.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy Intézményünk 2021. december 20. – 2022. január 2. között **zárva tart**.

Belépés az aktuális járványügyi szabályok betartásával lehetséges. Programjainkra jegyek kaphatók a tixa.hu oldalán és az előadások előtt a helyszínen. A programváltoztatás jogát fenntartjuk!

Eseményeinkre a belépés foyatékkaal élők és nyolc év alattiak számára – ha az nem kifejezetten gyerekprogram – ingyenes. További részletekért kérjük, látogassanak el online felületeinkre:

koskarolyh.hu/esemenyek
[facebook.com/kkmhk/events](https://www.facebook.com/kkmhk/events)

Várjuk Önöket szeretettel!

Köszönjük vendégeinknek

az együtt megélt szép pillanatokát és a közös élményeket!

Áldott, Békés Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet kívánnak

a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár munkatársai!

